

**UCHWAŁA NR LXXII/474/23
RADY GMINY NOWOSOLNA**

z dnia 12 lipca 2023 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
dla Gminy Nowosolna na lata 2023-2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j.: Dz.U. z 2023 r. poz. 40, poz. 572) w związku art. 6. ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 535) Rada Gminy Nowosolna uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Nowosolna lata 2023-2026 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowosolna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy Nowosolna

Małgorzata Kamińska-Bruszevska

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr LXXII/474/23
Rady Gminy Nowosolna
z dnia 12 lipca 2023 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
DLA GMINY NOWOSOLNA
NA LATA 2023-2026**

I. WPROWADZENIE

1. DEFINICJA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc domową można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych. Na potrzeby niniejszego Programu najbardziej odpowiednią definicją przemocy jest definicja zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) Artykuł 2. tejże ustawy **definiuje przemoc domową** jako *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,*
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,*
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,*
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,*
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.”*

Ustawa definiuje również **osoby doznające przemocy** domowej. W rozumieniu obowiązujących przepisów osoby, wobec których jest stosowana przemoc domowa, to:

- a) małżonek, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

- h) małoletni;
- i) małoletni będący świadkami przemocy domowej.

W rozumieniu przepisów ustawy osoba stosująca przemoc domową to pełnoletni, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób wskazanych w ustawie jako osoby doznające przemocy, a z kolei świadek przemocy domowej to osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej. Należy również zaznaczyć, że małoletni, będący świadkiem przemocy domowej, automatycznie otrzyma status osoby doznającej przemocy.

2. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY DOMOWEJ

Odwołując się m.in. do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, można wyróżnić następujące podstawowe rodzaje przemocy: **fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną i cyberprzemoc.** Rozszerzenie tych pojęć przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Rodzaje i formy przemocy

rodzaje przemocy	formy
fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.
psychiczna	wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb itp.
seksualna	wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.
ekonomiczna	odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej lub uzyskania samodzielności finansowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny itp.
cyberprzemoc	działania i zaniechania istotnie naruszające prywatność lub wzbudzające poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” i ustawy z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Przemoc może pojawić się w każdym domu, nie ma ona związku ani ze statusem społecznym rodziny, ani miejscem zamieszkania, a ofiarami przemocy w rodzinie bywają

zarówno mieszkańcy w dużych miastach, jak i mniejszych miejscowościach czy wsiach. Ofiarami przemocy domowej są na ogół **kobiety i dzieci, rzadko mężczyźni**. Kategorią ofiar przemocy, o której mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach, są osoby z niepełnosprawnościami i ludzie starsi.

Seniorzy narażeni są na wszystkie rodzaje przemocy, choć w tej grupie wiekowej przemoc ma swoją specyfikę. Osoby pracujące z osobami starszymi (pracownicy socjalni, pielęgniarki, geriatrzy) zauważają, że w odniesieniu do seniorów przemoc dotyczy najczęściej zaniedbania i wykorzystywania materialnego.

Najczęstszym objawem obserwowanym u osób doznających przemocy jest wyuczona bezradność. Jest ona poddaniem się, zaprzestaniem działania, co wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi, nie będzie to miało żadnego znaczenia, gdyż zawsze znajdzie się powód do zachowań agresywnych.

Wyuczona bezradność prowadzi do wielu negatywnych skutków, które mogą przejawiać się w trzech sferach:

- **deficyty poznawcze**, które polegają na ogólnym przekonaniu, iż nie ma takich sytuacji, w których możliwa jest zmiana, że w konkretnej sytuacji nic nie można zrobić i nikt nie jest w stanie pomóc;
- **deficyty motywacyjne**, które polegają na tym, że osoba zachowuje się biernie, jest zrezygowana, nie podejmuje żadnych działań, aby zmienić swoją sytuację;
- **deficyty emocjonalne**, które objawiają się stanami apatii, lęku, depresji, uczucia zmęczenia, niekompetencji i wrogości.

Osoba doznająca przemocy, jeśli przez lata była poniżana i wykorzystywana, potrzebuje dużo czasu, aby odbudować świadomość swojej wartości. Wielu osobom doznającym przemocy udaje się przeciwstawić stosującemu przemoc, niemniej jednak większość **potrzebuje pomocy innych**. Bez odpowiedniego wsparcia osoby doznające przemocy nigdy nie zdobędą się na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec nich przemocy.

Osoba, której życie lub zdrowie może być zagrożone, powinna też pamiętać, by jak najszybciej zawiadomić Policję, bo szybka reakcja umożliwi nie tylko zapewnienie ochrony, ale także wszczęcie odpowiednich procedur i zabezpieczenie dowodów zdarzenia. W przypadku doznania obrażeń ciała, osoba doznająca przemocy powinna zgłosić się do lekarza w celu udzielenia pomocy medycznej. Może także zażądać wystawienia

zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy. Osoba, która doznaje przemocy domowej może skorzystać także z porady prawnej i wsparcia psychologicznego dzwoniąc pod dostępny całodobowo Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” – 800 120 002. Na ten numer mogą dzwonić także osoby, które chcą w sposób anonimowy dokonać zgłoszenia.

Osoby korzystające z usług telefonu mają prawo nie ujawniać swoich danych personalnych. Na własne życzenie mogą jednak podać imię i nazwisko. Anonimowość zarówno dzwoniącego/ej, jak i konsultanta/teki tworzy bezpieczną przestrzeń do opowiedzenia o swoim doświadczeniu, uporządkowania przeżytych doświadczeń, nazwania problemu i wspólnego zastanowienia się nad możliwościami wyzwolenia się z krzywdzącej sytuacji.

Zgodnie z postanowieniami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Zespół interdyscyplinarny powołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych.

W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić również przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową, kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów niż określone w ustawie działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Zespół interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych tworzonych w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, wynikających z postanowień ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, mających na celu udzielenie skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy oraz podjęcie działań wobec osoby stosującej przemoc domową w celu przeciwdziałania przemocy.

Ustawa określa, że podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty” i **nie wymaga zgody** osoby doznającej przemocy domowej

ani osoby stosującej przemoc domową. Realizacja procedury „Niebieskiej Karty” należy do zadań grup diagnostyczno-pomocowych, którym przepisy przyznają kompetencje m.in. do występowania do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych albo programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Wobec osób uczestniczących w procedurze „Niebieskiej Karty” przez okres 9 miesięcy po zakończeniu procedury grupy diagnostyczno-pomocowe prowadzą działania monitorujące, polegające w szczególności na analizie i ocenie sytuacji tych osób.

3. POLICYJNE STATYSTYKI PROCEDURY „NIEBIESKIEJ KARTY”

Statystyki policyjne, stanowiące dalece niewystarczające, ale nadal podstawowe źródło informacji o skali zjawiska przemocy domowej w kraju ujawniają, że w 2022 r. liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że doznały przemocy, wyniosła ogółem 71 631, z czego 51 935 stanowiły kobiety, 10 982 osoby małoletnie, zaś 8 714 mężczyźni. Funkcjonariusze Policji w 2022 r. wypełnili łącznie 61 645 formularzy „Niebieskiej Karty – A”. Szczegółowe dane za rok 2022 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Policyjne statystyki procedury „Niebieskiej Karty” za rok 2022

liczba wypełnionych formularzy „Niebieskiej Karty” – A” (ogółem), w tym:	61 645
liczba formularzy wszczynających procedurę	52 569
liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy w rodzinie w trakcie trwającej procedury	9 076
ogólna liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą	71 631
w tym liczba kobiet	51 935
w tym liczba mężczyzn	8 714
w tym liczba ofiar małoletnich	10 982
ogólna liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie	62 244
w tym liczba podejrzewanych sprawców – kobiet	6 497
w tym liczba podejrzewanych sprawców – mężczyzn	55 426
w tym liczba podejrzewanych sprawców – nieletnich	321

ogólna liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, będących pod wpływem alkoholu	31 807
w tym podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – kobiety	1 872
w tym podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – mężczyźni	29 901
w tym podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – nieletni	34
liczba dzieci umieszczonych w niezagrażającym im miejscu (np. rodzina zastępcza, placówka opiekuńczo-wychowawcza)	566

Źródło: Formularz III/8, Sprawozdanie z podjętych przez policję działań wobec przemocy w rodzinie dotyczące procedury „Niebieskie Karty” – <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/201373,Przemoc-w-rodzinie-dane-od-2012-roku.html>

Prezentowane liczby dotyczą działań podjętych w procedurze „Niebieskiej Karty” wyłącznie przez Policję i nie obejmują danych dotyczących działalności innych podmiotów upoważnionych do zwalczania przemocy domowej. Przemoc domowa wiąże się z lękiem osób doznających przemocy i świadków przed ujawnianiem takich przypadków, **w związku z czym bardzo trudno oszacować rzeczywistą skalę tego zjawiska.**

W 2020 roku dzięki nowelizacji przepisów Policja otrzymała narzędzia do skuteczniejszej walki z osobami stosującymi przemoc domową. Obecnie policjanci mają możliwość wydać osobie stosującej przemoc **nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania** i jego bezpośredniego otoczenia lub **zakazu zbliżania się do mieszkania** i jego bezpośredniego otoczenia. Te nakazy lub zakazy mogą być wydane łącznie i obowiązują od momentu ich wydania.

Policjanci mają także prawo wydać nakaz lub zakaz podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy (w szczególności w wyniku zgłoszenia przez osobę doznającą przemocy, kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków).

Przepisy mówią, że osobie, wobec której wydany zostanie nakaz lub zakaz przysługuje prawo zabrania ze sobą jedynie przedmiotów osobistego użytku i służących do świadczenia pracy oraz będących jej własnością zwierząt domowych. Ma także jednorazową możliwość zabrania z mieszkania w późniejszym terminie mienia stanowiącego jej własność, w obecności policjanta i po uzgodnieniu terminu z osobą dotkniętą przemocą w rodzinie.

W okresie obowiązywania nakazu lub zakazu policjanci są zobligowani do co najmniej trzykrotnego sprawdzenia, czy są one respektowane. Za niestosowanie się osoby

do wydanego przez Policję zakazu lub nakazu, kodeks wykroczeń przewiduje karę aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

4. SKUTECZNOŚĆ FUNKCJONUJĄCEGO W POLSCE SYSTEMU WSPARCIA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY

Kwestie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia dla osób doznających przemocy były przedmiotem badania przeprowadzonego w 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie”. Respondentami były zarówno osoby dotknięte przemocą, które skorzystały ze wsparcia, jak i przedstawiciele instytucji i organizacji udzielających pomocy.

Badanie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia pokazało, iż wysoko oceniane jest interdyscyplinarne podejście w zakresie pomocy udzielanej osobom krzywdzonym. Pozytywnie oceniana jest praca zespołów interdyscyplinarnych oraz współpraca interdyscyplinarna na poziomie gmin, prowadzona w celu obejmowania kompleksowym wsparciem osób doznających przemocy w rodzinie. Osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie pozytywnie oceniały współpracę instytucjonalną na poziomie lokalnym, wskazując na możliwość szybkiej wymiany informacji i podejmowania decyzji.

Badania pokazały, że procedura „Niebieskiej Karty” jest zdecydowanie podstawowym narzędziem wykorzystywanym w procesie obejmowania wsparciem osób doznających różnego rodzaju przemocy. Świadczą o tym, nie tylko opinie wyrażane na jej temat przez pracowników instytucji pomocowych, ale także to, że aż 90% badanych osób doznających przemocy, które objęte były pomocą jakichkolwiek służb, instytucji lub organizacji, była bądź jest objęta działaniem tej procedury. Wyniki badań pokazały, że wsparcie w ramach procedury „Niebieskiej Karty” było oceniane pozytywnie i w większości przypadków wsparcie to definitywnie bądź częściowo rozwiązuje problem.

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 poz. 535) wprowadza nie tylko pojęcie przemocy domowej, ale przynosi aktualizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasad postępowania wobec osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową.

Ustawa poszerza zakres działań, jakie mogą być podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową, wprowadzając dodatkowo programy korekcyjno-edukacyjne lub psychologiczno-terapeutyczne. Programy te mają na celu w szczególności powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy. Po skierowaniu do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym osoba stosująca przemoc domową będzie **zobowiązana** zgłosić się do uczestnictwa w programie, ukończyć program w wyznaczonym terminie oraz dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o jego ukończeniu. Uporczywe niestosowanie się do wskazanych obowiązków może skutkować nałożeniem kary grzywny albo ograniczenia wolności.

W miejsce dotychczasowego Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie powstanie Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej jako organ opiniotawczo-doradczy ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. W związku ze zmianą terminologii, odnoszącą się do definicji przemocy domowej, zmianom uległy również inne wskazane przez ustawę akty prawne, m.in. ustawa z 17.11.1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805), ustawa z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 165), ustawa z 6.06.1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375), ustawa z 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) oraz ustawa z 9.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447).

5. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU

Niniejszy Program został opracowany przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest zgodny z postanowieniami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.), która w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej”.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej określa dla samorządu gminnego także następujące zadania: prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Akty prawne wspomagające podejmowanie działań na rzecz osób doznających przemocy i osób ją stosujących, to także:

1. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.);
2. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.);
3. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 165 z późn. zm.);
4. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 z późn. zm.);
5. uchwała nr 248 Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023 (M.P. 2022 poz. 1259);
6. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowosolna na lata 2021-2027.

6. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Nowosolna na lata 2023-2026 jest adresowany w szczególności do rodzin i osób, które ze względu na przemoc domową wymagają wsparcia społecznego, osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy domowej, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy oraz pozostałych mieszkańców gminy.

II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE

Diagnoza problemu przemocy w gminie Nowosolna została oparta na analizie dostępnych danych, tzw. źródeł zastanych oraz ankiet dotyczących zjawiska przemocy. Należy podkreślić, iż największym atutem gminy jest jej walor przyrodniczy – częściowe usytuowanie na terenie parku krajobrazowego Wzniesień Łódzkich. Rozwija się zabudowa rezydencjonalna, przy jednoczesnym zachowaniu aspektu turystyczno – przyrodniczego.

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Nowosolna to gmina wiejska położona w centralnej części województwa łódzkiego, w obrębie północnej części powiatu łódzkiego wschodniego. Zajmuje obszar 54,00 km², co stanowi 10,8% powierzchni powiatu i jest jedną z sześciu powiatowych jednostek terytorialnych. Obszar gminy graniczy: od zachodu z miastem Łódź (dzielnica Widzew), od północy z gminą Stryków w powiecie zgierskim, od wschodu z gminą powiatu brzezińskiego – Brzeziny i od południa z gminą Andrespol.

W granicach gminy położonych jest 16 sołectw: Boginia, Borchówka, Byszewy, Dobieszków, Grabina, Kalonka, Kopanka, Ksawerów, Lipiny, Moskwa, Natolin, Nowe Skoszewy, Plichtów, Stare Skoszewy, Teolin i Wiączyń Dolny.

Na koniec 2022 r. gmina liczyła 5 109 mieszkańców, wśród których było 2 625 kobiet, które stanowiły 51,38% ogółu ludności i 2 484 mężczyzn (48,62%).

Należy zauważyć, że wśród publikowanych danych statystycznych dotyczących liczby ludności odnotowuje się rozbieżności, wynikające ze wskazywanej liczby osób zameldowanych, rezydujących i faktycznie zamieszkujących. Najliczniej zamieszkiwaną jednostką gminną jest sołectwo Kalonka, natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Nowe Skoszewy.

Struktura ludności gminy w 2022 r. przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 21,2%, osoby w wieku produkcyjnym 59,9%, w wieku poprodukcyjnym 18,9%. Dane szczegółowe zawiera poniższa tabela.

Tabela 3. Liczba mieszkańców gminy w 2022 r. wg grup wiekowych i płci

grupa wiekowa	mężczyźni	kobiety
wiek przedprodukcyjny	558	523
wiek produkcyjny	1576	1484
wiek poprodukcyjny	350	618

Dane Urzędu Gminy Nowosolna.

Liczba osób bezrobotnych, liczba długotrwale bezrobotnych oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w powiecie w 2022 roku wynosiła ogółem 1718, w tym 819 kobiet i 899 mężczyzn. Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. stopa bezrobocia w gminie Nowosolna wyniosła 5,5%, stopa bezrobocia dla powiatu wyniosła 5,5%, a dla województwa 5,4%. Liczba osób bezrobotnych, zamieszkałych na terenie gminy Nowosolna i zarejestrowanych w PUP Łódź, wyniosła 102 osoby; 52,94% stanowiły kobiety, 47,06% mężczyźni. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności gminy wyniósł 0,98%.

Na koniec września 2022 r. w gminie funkcjonowały publiczne i niepubliczne placówki oświatowe, do których łącznie uczęszczało 890 uczniów, w tym 259 uczniów do oddziałów przedszkolnych. Wykaz przedszkoli i placówek systemu oświaty w gminie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 4. Wykaz żłobków, przedszkoli i placówek systemu oświaty działających w gminie w roku szkolnym 2022/2023

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Ekoludek Niepubliczne Przedszkole Ekologiczne	Natolin 50
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Przedszkolnymi w Starych Skoszewach	Stare Skoszewy 19
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Przedszkolnymi w Lipinach	Lipiny 14
4.	Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Przedszkolnymi OO. Bernardynów w Wiączyńiu Dolnym	Wiączyń Dolny 18

Dane Urzędu Gminy Nowosolna.

Działalność kulturalną w gminie prowadzą: Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie oraz Gminna Biblioteka Publiczna. GPCKiE rokrocznie kieruje bardzo bogatą ofertą zajęć i wydarzeń o charakterze edukacyjno-integracyjno-kulturalnym do ogółu mieszkańców

gminy, dopasowaną do każdej grupy wiekowej. Biblioteka, mimo, że usytuowana w granicach administracyjnych m. Łodzi, oferuje swoje zasoby nie tylko mieszkańcom gminy, ale także osiedla Nowosolna, znajdującego się w bezpośrednim sąsiedztwie rynku Nowosolna.

Na terenie gminy zarejestrowane są liczne organizacje pozarządowe, które zajmują się m.in. promowaniem tradycji regionu, krzewieniem kultury i sportu oraz integracją środowisk lokalnych. Gmina Nowosolna, pragnąc mieć wpływ na rozwój i promocję gminy, bierze udział w pracach i działaniach związków ponadgminnych, m.in. uczestniczy w Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania „Ster”. Na obszarze gminy Nowosolna funkcjonują również Koła Gospodyń Wiejskich, które zajmują się m.in. kultywowaniem i upowszechnianiem tradycji ludowych oraz udziałem w organizowanych imprezach promujących regionalny folklor i kulturę. W Krajowym Rejestrze Kół Gospodyń wiejskich przy Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na mocy ustawy o KGW dokonały rejestracji 2 Koła z 7: Koło Gospodyń Wiejskich w Ksawerowie „Miodowe Babeczki” oraz Polsko-Ukraińskie Koło Gospodyń Wiejskich w Byszewach. Pozostałe działają według starych zasad.

Poziom infrastruktury w gminie Nowosolna jest zróżnicowany. Bardzo dobrze rozwinięta jest sieć wodociągowa, która zaopatruje w wodę prawie 97% mieszkańców. Dobrze rozwinięta jest także sieć gazowa dostępna dla 70% mieszkańców. Dalszego rozwoju i nakładów inwestycyjnych wymaga słabo rozwinięta sieć kanalizacyjna, z której korzysta niespełna 3% mieszkańców.

Gmina posiada korzystny układ dróg komunikacji kołowej, odpowiadający strukturze zagospodarowania przestrzennego wewnątrz gminy i jej powiązaniom zewnętrznym.

Użytki rolne zajmują ponad 63% powierzchni gminy (w tym gospodarstwa indywidualne obejmują ok. 40% powierzchni użytków rolnych), zaś lasy stanowią ponad 25% jej terenu. Gmina rozwija także funkcje usługowo-handlowe, a korzystne położenie w pobliżu Łodzi oraz dobrze rozwinięty transport publiczny sprzyjają jej wszechstronnemu rozwojowi.

Gmina Nowosolna charakteryzuje się niewystarczającym dostępem do usług medycznych, zarówno podstawowych, jak i specjalistycznych. Na jej terenie nie funkcjonują placówki podstawowej opieki medycznej realizujące bezpłatne świadczenia, brak także aptek i punktów aptecznych. Mieszkańcy gminy korzystają z placówek ochrony zdrowia zlokalizowanych na terenie m. Łodzi i Brzezin.

Na bazę służącą uprawianiu sportu i rekreacji w gminie składają się następujące obiekty:

- Kompleks boisk sportowych „Moje boisko Orlik 2012” wraz z zapleczem socjalnym – Wiączyń Dolny 18;
- Boisko sportowe wraz z zapleczem socjalnym – Kopanka 87/2;
- Pełnowymiarowe boisko szkolne – Lipiny 14;
- Bulodrom – Plichtów 18;
- Boisko trawiaste w Byszewach.

Ponadto na terenie gminy funkcjonują m.in. boiska sportowe i sale gimnastyczne w szkołach, place zabaw, siłownie zewnętrzne oraz miejsca odpoczynku rowerzystów (MOR).
Infrastrukturę turystyczną wzbogacają:

- Ścieżka rowerowa Ksawerów – Lipiny o długości ponad 0,5 km
- Ciąg pieszo-jezdny Byszewy – Boginia – Stare Skoszewy o długości blisko 4 km.

2. PRZEMOC DOMOWA W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH

Podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy domowej zostały zebrane z instytucji i organów działających w gminie Nowosolna lub obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców.

2.1. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE WSPARCIE W GMINIE

Zasobami umożliwiającymi przeciwdziałanie przemocy domowej określa się instytucje i organizacje znajdujące się na terenie gminy lub obejmujące swoim zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz osób doznających przemocy i osób stosujących przemoc. Poniższa tabela zawiera dane adresowe jednostek działających w gminie i świadczących pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 5. Podmioty świadczące wsparcie osobom doznającym przemocy domowej w gminie

lp.	nazwa	adres
1.	Urząd Gminy Nowosolna	Rynek Nowosolna 1, 92-703 Łódź
2.	Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
3.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy	
4.	Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna	
5.	Punkt Konsultacyjno-Informacyjny	Gminno-Parkowe Centrum Ekologii, Plichtów 21, 92-701 Łódź

Dane Urzędu Gminy Nowosolna.

Urząd Gminy w ramach realizacji zadań własnych nałożonych na gminę odpowiada za zapewnienie środków i tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na ten obszar działań zatwierdza uchwałą Rada Gminy. Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu i wydatków na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnień oraz środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów przemocy domowej w gminie Nowosolna w latach 2020-2022.

Tabela 6. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2020-2022

rodzaj	wartość w zł		
	2020	2021	2022
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	54 899,03	50 835,77	50 052,62

Dane Urzędu Gminy Nowosolna.

Tabela 7. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2020-2023 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

przeznaczenie	wielkość nakładów (w zł) w poszczególnych latach			
	2020	2021	2022	2023
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	22 913,00 zł	29 154,00 zł	30 574,00 zł	50 000,00 zł
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	0	0	3 000,00 zł	10 000,00zł
na przeciwdziałanie przemocy	0	0	200,00 zł	1200, 00zł

Dane Urzędu Gminy Nowosolna.

Wielkość środków z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie wahała się w latach 2020-2022. Środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w latach 2020-2023 rosły. Największe kwoty w latach 2020-2023 wydatkowano na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.

Ważną funkcję w procesie przeciwdziałania przemocy w rodzinie pełni **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, która w ramach swoich zadań m.in. kontaktuje się z osobami z terenu gminy dotkniętymi przemocą domową i składa w stosunku do osób stosujących przemoc zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa, prowadzi rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego i terapii oraz zachęca członków rodziny do angażowania się w terapię rodzin, gdyż przemoc nie jest tylko problemem osób ją stosujących, lecz stanowi o złożonych trudnościach wewnątrzrodzinnych. Wybrane dane dotyczące działalności GKRPA w gminie Nowosolna przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 8. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	8	8	8

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Nowosolna.

Tabela 9. Działalność GKRPA w latach 2020-2022 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2020	2021	2022
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	4	2	1
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	0	3

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Nowosolna.

W latach 2020-2022 liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu, zmniejszała się i wyniosła odpowiednio: 4, 2 i 1 osoba. W analizowanym okresie Komisja występowała z wnioskami do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec 3 osób w 2022 r.

Od 1 lipca 2023 r. za realizację działań określonych w GPRPAIPN odpowiedzialny jest Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna. Formalnie przestał również funkcjonować Pełnomocnik ds. uzależnień w Gminie.

Działalność **Zespołu Interdyscyplinarnego** ma na celu podejmowanie przez przedstawicieli instytucji i służb z terenu oraz spoza gminy wspólnych działań, które mogą przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy domowej i stworzenia systemu wsparcia dla osób i rodzin doznających przemocy oraz podjęcie działań wobec osoby stosującej przemoc domową w celu przeciwdziałania przemocy. Wybrane dane dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Nowosolna w latach 2020-2022 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Nowosolna w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	10	9	9
liczba spotkań ZI w ciągu roku	11	9	12
liczba spotkań grup roboczych	brak	brak	brak

liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	7	3	12
w tym sporządzone przez Policję	6	2	11
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	1	1	1
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	9	3	7
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	2	1	1
liczba spraw sądowych	1	-	2
zakończonych wyrokiem w zawieszeniu	1	-	-

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w gminie Nowosolna.

W myśl nowelizacji przepisów ustawy o przeciwdziałania przemocy, w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, zespół interdyscyplinarny powołuje grupę diagnostyczno-pomocową. Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

- dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskiej Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- realizacja procedury „Niebieskiej Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskiej Karty” pod jej nieobecność;
- realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub w programach psychologiczno-terapeutycznych;
- występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń.
- monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskiej Karty”;
- zakończenie procedury „Niebieskiej Karty”;
- dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:

- uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty”,
- wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty”;
- informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.

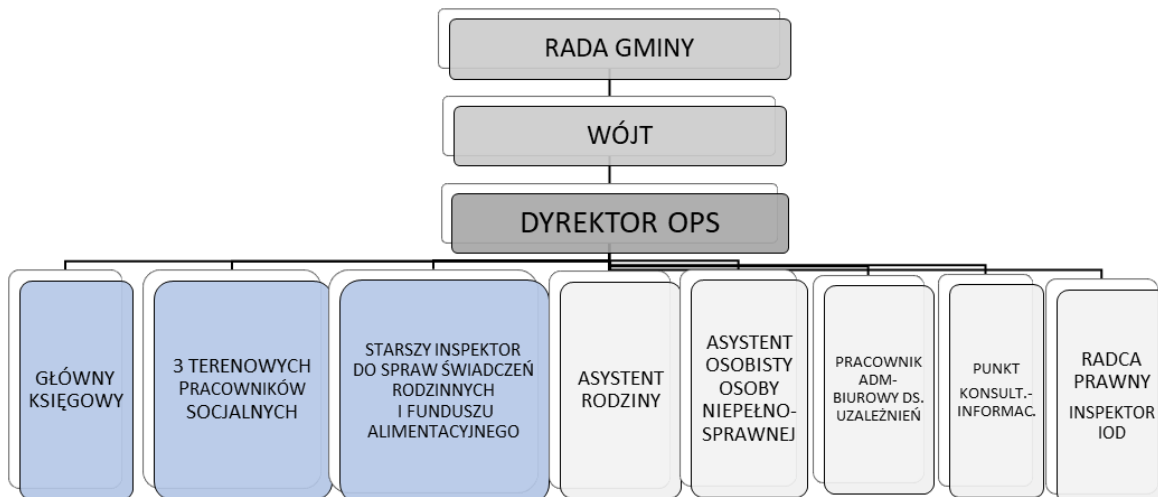
W 2022 r. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w gminie Nowosolna liczył 9 członków. W ciągu tego roku odbyło się 12 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. Do Zespołu Interdyscyplinarnego złożonych zostało 12 „Niebieskich Kart”, w tym 11 zostało sporządzonych przez Policję, zaś 1 przez pracowników socjalnych.

Pomocy osobom doznającym przemocy domowej udziela także **Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna**, będący instytucją powołaną do wspierania mieszkańców w przezwyciężaniu trudności życiowych, których nie są oni w stanie pokonać samodzielnie, wykorzystując własne zasoby i możliwości. Należą do nich osoby i rodziny doznające przemocy, jak i osoby stosujące przemoc.

Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał mieszkańcom informacji o możliwości uzyskania pomocy, prowadził rozmowy motywująco - wspierające, wskazywał adresy instytucji pomocowych, prowadził pracę socjalną w rodzinach dotkniętych przemocą, monitorował środowiska rodzin oraz podejmował działania we współpracy z innymi instytucjami i organizacjami działającymi w tym obszarze. Swą działalnością OPS obejmuje wyłącznie osoby zamieszkałe na terenie gminy.

Wg stanu na 31.12.2022 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej łącznie zatrudnionych było 8 osób, z czego 7 na podstawie umowy o pracę, 1 na podstawie umowy cywilno-prawnej, w tym 1 osoba na stanowisku kierowniczym, 1 osoba na stanowisku głównej księgowej (niepełny wymiar czasu pracy - 3/4 etatu, 3 osoby na stanowisku pracownika socjalnego/starszego specjalisty pracy socjalnej, 1 osoba na stanowisku inspektora (zasiłki rodzinne i świadczenia alimentacyjne), 1 osoba na stanowisku asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej (niepełny wymiar czasu pracy - 3/4 etatu, finansowany z Programu Solidarnościowego, w ramach resortowego Programu MRiPS), 1 osoba na stanowisku asystent rodziny (umowa zlecenie, współfinansowanie z Funduszu pracy). W 2022 r. na wniosek pracowników socjalnych asystent objął opieką 6 rodzin ze względu na problemy opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi, niepełnosprawność, alkoholizm, przemoc.

W I półroczu 2023 r. struktura osób zatrudnionych w OPS ulegała zmianie. Wg stanu na dzień 1 lipca przedstawia się następująco:

W gminie Nowosolna środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2022 roku 8.809.825 zł. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego wzrósł o 231.132 zł, co stanowi 2,62%.

W 2022 r. do OPS wpłynęło 407 wniosków o pomoc. Przeprowadzono 259 rodzinnych wywiadów środowiskowych i 14 wywiadów alimentacyjnych. Wydano 457 decyzji, w tym 1 odmowną (w trakcie zmiany stopnia niepełnosprawności). Łącznie wsparciem objęto 127 rodzin (252 osoby w rodzinach), z pomocy finansowej korzystało 38 rodzin (78 osób). Pomocy udzielono głównie z powodów: niepełnosprawności – 19 rodzin, bezrobocia – 18 rodzin, ciężkiej choroby – 9 rodzin, alkoholizmu – 5 rodzin, niskiego dochodu – 27 rodzin. Wsparciem objęte zostały również rodziny niepełne – 4 i wielodzietne – 4. Spośród 127 rodzin było 89 rodzin (174 osoby w rodzinach), które nie korzystały w pomocy finansowej, a wyłącznie z pracy socjalnej. Pomoc udzielana była w formie pieniężnej (zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy) oraz w formie niepieniężnej (posiłek dla uczniów w szkole i dzieci w oddziałach przedszkolnych, odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej, pomoc rzeczowa). Świadczenia pieniężne i niepieniężne przyznawane są w ramach zadań własnych i zleconych. Środki na ich realizację pochodzą z dotacji z budżetu państwa i z budżetu gminy.

Liczba rodzin, którym przyznano decyzją świadczenie w latach 2020-2022, ulegała wahaniom. Wahala się także liczba osób w rodzinach objętych pomocą OPS-u w tym okresie. Poniżej zamieszczono dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez OPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2020-2022.

Tabela 11. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem OPS-u w latach 2020-2022

liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej			
rok	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	
2020	141	253	
2021	114	234	
2022	127	252	
liczba kobiet korzystających z pomocy społecznej			
wiek	2020	2021	2022
0-17	5	8	15
produkcyjny	17	17	29
poprodukcyjny	11	16	9
liczba mężczyzn korzystających z pomocy społecznej			
wiek	2020	2021	2022
0-17	16	18	12
produkcyjny	30	30	29
poprodukcyjny	10	5	5

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna.

Poniżej w tabelach zamieszczono dane liczbowe dotyczące powodów udzielania pomocy rodzinom przez OPS w roku 2022.

Tabela 12. Powody udzielania pomocy rodzinom w 2022 r.

powody udzielenia pomocy i wsparcia	liczba rodzin ogółem
ubóstwo	27
niepełnosprawność	19
bezrobocie	18
długotrwała lub ciężka choroba	9
bezzadność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	7
potrzeba ochrony macierzyństwa	7
alkoholizm	5
potrzeba ochrony macierzyństwa - w tym: potrzeba ochrony wielodzietności	5
bezzadność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem – w tym rodziny niepełne	4
bezzadność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem – w tym: rodziny wielodzietne	4

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna.

Tabela 13. Główne powody przyznania świadczeń w roku 2022

powód przyznania	ogółem	liczba świadczeń niepieniężnych	liczba świadczeń pieniężnych
bezrobocie	1 795	1 576	219
ubóstwo	1 681	1 277	404
potrzeba ochrony macierzyństwa	1 099	1 020	79
wielodzietność	1 060	990	70
niepełnosprawność	897	537	360

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna.

Tabela 14. Główne powody przyznawania pomocy dla rodzin jednoosobowych i wieloosobowych w roku 2022

powód przyznania	ogółem	typ rodziny			
		1-osobowa	2-osobowa	3-osobowa	4 i więcej osób
ubóstwo	25	13	5	1	6
bezrobocie	19	6	5	1	7
niepełnosprawność	18	13	4		1
sytuacja kryzysowa	13	1	8	2	2
długotrwała lub ciężka choroba	9	7	1	1	

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna.

Poniżej w tabeli zamieszczono dane liczbowe dotyczące kwot świadczeń pieniężnych udzielanych przez OPS w latach 2020-2022.

Tabela 15. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej

rok	kwota świadczeń pieniężnych
2020	168 000,21 zł
2021	186 067,80 zł
2022	208 668,53 zł

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna.

Poza Ośrodkiem Pomocy Społecznej nie funkcjonują inne instytucje pomocy społecznej. W wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej OPS współdziała z innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, ochroną zdrowia, Policją, Powiatowym Urzędem Pracy, kuratorami sądowymi, Punktem Konsultacyjno – Informacyjnym zlokalizowanym na terenie gminy oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta wpływa na prawidłowe identyfikowanie zapotrzebowania na pomoc, zgodnie z obowiązującymi przepisami, a co się

z tym wiąże – pośrednio wpływa na trafność udzielanego wsparcia i właściwą dystrybucję środków.

W ramach działającego przy Urzędzie Gminy Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w 2022 r. psycholog - terapeuta uzależnień, zrealizował 171 porad indywidualnych dla 41 osób. Punkt udzielał porad psychologicznych i indywidualnych konsultacji psychologicznych dostępnych dla mieszkańców gminy Nowosolna w zakresie:

- a) uzależnień (m. in. alkohol, narkotyki, hazard),
- b) pomocy dla rodzin osób z problemami uzależnień,
- c) pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie,
- d) porad rodzinnych (konflikty małżeńskie itp.),
- e) porad wychowawczych,
- f) kłopotów i kryzysów innego rodzaju.

Od 1 lipca 2023 r. współpracę z psychologiem terapeutą przejął OPS.

Ważnymi placówkami wsparcia dzieci i młodzieży są szkoły oraz przedszkola na terenie gminy. W ramach zajęć opiekuńczych organizowane są koła zainteresowań oraz zajęcia świetlicowe. Placówki zapewniają także zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, m.in. zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rewalidacyjne, terapię pedagogiczną oraz zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze.

Przedsięwzięcia o charakterze profilaktycznym i zapobiegające wykluczeniu społecznemu oraz przeciwdziałające uzależnieniom i patologiom społecznym wspierają funkcjonujące na terenie gminy organizacje społeczne, kluby sportowe oraz parafie.

2.2. PODMIOTY SPOZA GMINY WSPIERAJĄCE MIESZKAŃCÓW GMINY

Mieszkańcy gminy Nowosolna objęci są wsparciem instytucji i organizacji działających poza jej obszarem w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Wykaz tych jednostek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Jednostki wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową w gminie Nowosolna spoza gminy

lp.	nazwa instytucji	adres instytucji
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	
2.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	Al. Piłsudskiego 133d, 92-318 Łódź
3.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Korczaka 5, 95-040 Koluszki
4.	Dzienny Dom Pomocy	ul. 1 Maja 5/7, 95-020 Wiśniowa Góra
5.	Powiatowy Urząd Pracy	ul. Częstochowska 40/52, 93-121 Łódź
6.	Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi V Wydział Rodzinny i Nieletnich	
7.	III i IV Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich	ul. Kopcińskiego 56, 90-032 Łódź
8.	I i II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych	Al. Piłsudskiego 143, 92-332 Łódź
9.	Komenda Powiatowa Policji powiatu łódzkiego wschodniego	ul. 11-go Listopada 62F, 95-040 Koluszki
10.	Posterunek Policji w Andrespolu	ul. Rokicińska 126, 95-020 Andrespol
11.	Regionalne Centrum Polityki Społecznej	ul. Snycerska 8, 91-302 Łódź

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna i opracowanie własne.

Ważną rolę w przeciwdziałaniu przemocy domowej pełni Policja przeprowadzająca interwencje domowe związane z tym zjawiskiem. Teren gminy Nowosolna obsługuje Komenda Powiatowa Policji powiatu łódzkiego wschodniego w Koluszkach. W latach 2020-2022 funkcjonariusze KPP wszczynali procedurę „Niebieskiej Karty” w odniesieniu do mieszkańców gminy Nowosolna odpowiednio: 6, 2 i 11 razy. Funkcjonariusze wszczęli postępowania z art. 207 KK (znęcanie się) w odniesieniu do 3, 1 i 2 osób z terenu w gminy w latach 2020-2022.

Policja, podejmując czynności wobec rodziny, w której występuje przemoc, ma za zadanie:

- udzielić osobie pokrzywdzonej niezbędnej pomocy, w tym udzielić pierwszej pomocy, a w razie potrzeby zorganizować pomoc medyczną;
- podjąć w razie potrzeby inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób doznających przemocy, a wobec osoby stosującej przemoc zastosować odpowiednie procedury, np. użycie środków przymusu bezpośredniego czy zatrzymanie;

- przeprowadzić z osobą stosującą przemoc rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wezwać osobę stosującą przemoc do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- przeprowadzić na miejscu zdarzenia czynności w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
- podjąć działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, a w szczególności systematycznie składać wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą;
- obligatoryjnie wdrożyć procedurę „Niebieskiej Karty” i poinformować, gdzie można uzyskać profesjonalną, bezpłatną pomoc.

W zakresie działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy, Komenda Powiatowa Policji w Koluśkach podejmuje następujące działania:

- cykliczny udział (od około 4 lat) w działaniach dot. „Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przemocą” w związku z ustanowionym w dniu 22 lutego Dniem Ofiar Przemocą. W ramach organizowanego tygodnia pomocy w KPP w Koluśkach oraz w jednostkach podległych organizowane są punkty, w których obywatele mogą uzyskać pomoc i poradę;
- szkolenia dla rodziców oraz kadry pedagogicznej placówek oświatowych z terenu powiatu, prelekcje dla dzieci i młodzieży (w odpowiedzi na zgłaszane zapotrzebowanie);
- indywidualne rozmowy z osobami wchodzącymi w konflikt z prawem, wobec których zachodzi podejrzenie, że dopuszczają się przemocy, w tym także wobec których zachodzi podejrzenie, że są uzależnione od alkoholu lub innego środka odurzającego;
- szkolenia dla właścicieli i pracowników sklepów zajmujących się sprzedażą i podawaniem alkoholu pod kątem odpowiedzialności prawnej w przedmiotowym zakresie;
- w ramach zacieśniania współpracy na rzecz wsparcia osób pokrzywdzonych przestępstwem przemocy, przy współpracy z OPS z terenu Koluśki, Andrespol,

Nowosolna, Brójce w roku 2022 przeprowadzono serię debat, których celem było wypracowanie mechanizmów współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz zapewnienia osobom pokrzywdzonym przestępstwem przemocy dostępu do informacji o możliwych formach pomocy i ośrodkach wsparcia.

W ramach ww. współpracy w dniu 27.06.2023 r. w siedzibie Urzędu Gminy Nowosolna odbyła się debata pn. **„Zacieśnianie współpracy na rzecz wsparcia osób pokrzywdzonych przestępstwem przemocy”** w ramach działań podjętych przez Komendę Powiatową Policji w Koluszkach z Ośrodkiem Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna. Jej celem było wypracowanie mechanizmów współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz zapewnienia pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem przemocy z terenu gminy Nowosolna. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele wielu profesji, związanych z przeciwdziałaniem przemocy na terenie gminy Nowosolna i monitorujących sytuację jej mieszkańców. Debata stanowiła przestrzeń do wymiany doświadczeń, podzielenia się uwagami i spostrzeżeniami wynikającymi z codziennej pracy ekspertów w zakresie przeciwdziałania przemocy i zapobieganiu jej skutkom.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łodzi jest jednostką powiatową, obejmującą zasięgiem działania mieszkańców gminy. Do działań prowadzonych przez tę jednostkę należy m.in. realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc, sporządzanie „Niebieskiej Karty”, doradztwo oraz pomoc specjalistyczno-psychologiczna i prawna.

Istotną rolę w zapewnieniu pomocy psychologicznej i diagnozowaniu problemów młodszych mieszkańców gminy odgrywa **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koluszkach**. W Poradni dzieci i młodzież mogą korzystać z usług specjalistów – m.in. psychologa, pedagoga, terapeuty oraz logopedy. Placówka oferuje dzieciom i młodzieży różne formy wsparcia, m.in.: indywidualne lub grupowe zajęcia terapeutyczne, grupy wsparcia, prowadzenie mediacji, interwencje kryzysowe, porady i konsultacje, realizuje zadania, m.in. poprzez: konsultację, diagnozę, terapię, doradztwo, wydawanie opinii i orzeczeń, a także przez działalność profilaktyczną i informacyjną.

Wśród innych możliwości uzyskania pomocy w związku z przemocą domową lub innych traumatycznych przeżyć wywołujących kryzys w rodzinie warto wymienić możliwość odbycia rozmowy telefonicznej. Kontakt telefoniczny pozwala osobie szukającej wsparcia na zapewnienie anonimowości oraz nie zmusza do bezpośredniego spotkania

z pracownikiem instytucji, co może dla wielu osób być krępujące. Poniżej zamieszczono tabelę z wybranymi telefonami, pod którymi można uzyskać wsparcie psychologiczne, porady oraz zostać pokierowanym do właściwych instytucji.

Tabela 17. Numery telefonów, pod którymi można uzyskać wsparcie i porady

lp.	instytucja	nr telefonu
1.	Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna	42 648 45 20
2.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy	42 648 45 20 42 616 45 00
3.	Punkt Konsultacyjno-Informacyjny w Plichtowie	519 609 404
4.	Komenda Powiatowa Policji powiatu łódzkiego wschodniego w Koluszkach	44 719 62 11
5.	Posterunek Policji w Andrespolu	42 213 20 07
6.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łodzi	42 676 34 87
7.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koluszkach	44 714 14 54
8.	Punkt Interwencji Kryzysowej działający przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łodzi – Powiatu Łódzkiego Wschodniego, al. Piłsudskiego 133 d, 92-318 Łódź	42 676 34 99
9.	Medical-Med Brzeziny, ul. Tulipanowa 8	694 29 40 78 795 43 68 76
10.	Centrum Medyczne Medinea, ul. Rokicińska 9, 95-020 Kraszew	513 628 610
11.	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Łodzi, ul. Franciszkańska 85	42 640 65 91
12.	Regionalne Centrum Polityki Społecznej Oddział profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy	42 203 48 38
13.	Dyrektor Diecezjalnego Duszpasterstwa Rodzin	605 191 331
14.	Diecezjalny Doradca Życia Rodzinnego	533 306 855
15.	Niebieska Linia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	22 668 70 00
16.	STOP – telefon Fundacja Centrum Praw Kobiet dla kobiet dotkniętych przemocą i dyskryminacją	22 621 35 37 600 070 717
17.	Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”	801 120 002
18.	Anonimowa Policyjna Linia Specjalna	800 120 148
19.	Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka	800 12 12 12
20.	Telefoniczna Pierwsza Pomoc Psychologiczna	22 425 98 48
21.	Telefoniczna Poradnia dla Osób w Kryzysie Emocjonalnym	116 123
22.	Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży	116 111
23.	Młodzieżowy [i nie tylko] Telefon Zaufania	22 192 88
24.	Pomarańczowa Linia – system pomocy rodzicom, których dzieci upijają się	801 14 00 68

25.	Antydepresyjny Telefon Zaufania Fundacji ITAKA	22 654 40 41 22 484 88 01
26.	Telefon i Czat Zaufania dla Dzieci i Młodzieży	800 119 119
27.	Centrum Wsparcia dla Osób Dorosłych w Kryzysie Psychicznym	800 70 22 22
28.	Bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia	112

Dane: opracowanie własne.

3. WSPÓŁPRACA KOŚCIOŁÓW W ZAKRESIE EDUKACJI NA TEMAT PRZEMOCY I WSPIERANIA RODZIN W KRYZYSIE

W gminie Nowosolna funkcjonują 2 parafie Kościoła rzymskokatolickiego. Poza tym, dwa sołectwa przynależą do parafii Kościoła rzymskokatolickiego zlokalizowanej na terenie Łodzi, przy ul. Rynek Nowosolna 14. Poniższa tabela przedstawia ich wykaz.

Tabela 18. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy

lp.	nazwa	adres
1.	Parafia pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i św. Barbary	Stare Skoszewy 14
2.	Parafia pw. Św. Ojca Pio - Parafialne Koło Caritas realizuje pomoc żywnościową - Parafialny Klub Sportowy „Bula” - akcja cykliczna – „Tornister pełen uśmiechu” - coroczna organizacja Amatorskiego Rajdu Rowerowego i Pieszego „Tour de Kalonka”	Kalonka, Plac Jana Pawła II 1/5
3.	Parafia pw. Św. Andrzeja Boboli	Łódź, ul. Rynek Nowosolna 14

Dane Urzędu Gminy Nowosolna.

Parafie z terenu gminy Nowosolna należą do dekanatu brzezińskiego w archidiecezji łódzkiej. Parafia Św. A. Boboli leży na północno-wschodnim pograniczu miasta, na Widzewie, w Rynku Nowosolna i swoim obszarem obejmuje osiedle Nowosolna oraz podłódzkie wsie Natolin i Teolin.

Wsparcie rodzin w kryzysie, kształtowanie wzorca rodziny oraz właściwej komunikacji w rodzinie leży w sferze zainteresowań Kościoła rzymskokatolickiego. Jeśli w gminie parafie nie prowadzą poradni życia rodzinnego, wierni należący do danej parafii są informowani o adresie najbliższej poradni rodzinnej oraz godzinach jej funkcjonowania. Poza przygotowaniem narzeczonych do małżeństwa, parafialne poradnie rodzinne świadczą pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzin (mażeńskich, rodzicielskich, wychowawczych) oraz terapie uzależnień (od alkoholu, gier komputerowych, hazardu itp.). Parafialni doradcy życia rodzinnego współpracują z rejonowymi doradcami, których obszar działania obejmuje

jeden lub więcej dekanatów. Na poziomie diecezji działalność i współpracę parafialnych oraz rejonowych doradców życia rodzinnego koordynuje Wydział Duszpasterstwa Rodzin Kurii Diecezjalnej. Diecezjalnego Doradcę Życia Rodzinnego powołuje Biskup Diecezjalny na wniosek Diecezjalnego Duszpasterza Rodzin.

Wydział Duszpasterstwa Rodzin zajmuje się wspieraniem rodzin, małżeństw i osób samotnych oraz rodzin w kryzysie. Do głównych zadań Wydziału należą:

- planowanie, organizacja i nadzór nad prowadzeniem przygotowania do życia w małżeństwie i rodzinie;
- organizacja katolickiego poradnictwa rodzinnego;
- kształcenie i stała formacja specjalistów z zakresu poradnictwa rodzinnego;
- organizowanie i popieranie rozmaitych inicjatyw i działań w zakresie obrony życia;
- podejmowanie i wspieranie inicjatyw w zakresie duszpasterstwa rodzin (uroczystości diecezjalne, rekolekcje, nabożeństwa);
- przygotowywanie pomocy i materiałów w zakresie duszpasterstwa rodzin, przygotowania do małżeństwa i ochrony życia;
- współpraca z organizacjami, stowarzyszeniami i ruchami kościelnymi wspomagającymi rodzinę;
- utrzymywanie kontaktów i współpraca z instytucjami państwowymi, samorządowymi i społecznymi służącymi umacnianiu i rozwojowi rodziny oraz obronie życia.

4. BADANIA ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY

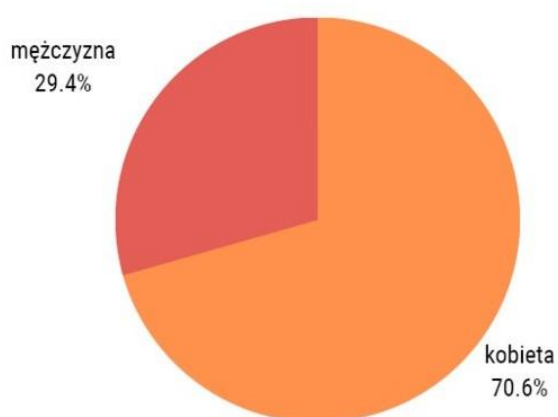
4.1. BADANIA W ŚRODOWISKU LOKALNYM

W celu weryfikacji poziomu świadomości mieszkańców gminy Nowosolna w kwestii przeciwdziałania przemocy w rodzinie/domowej Ośrodek Pomocy Społecznej samodzielnie opracował i rozpowszechnił narzędzie, a wnioski zaprezentowane zostały poniżej.

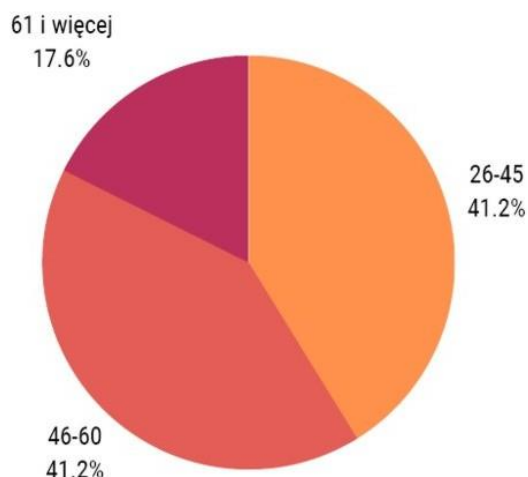
Ankieta realizowana była w kwietniu 2023 r., kiedy obowiązywała jeszcze terminologia o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, nie mniej OPS uwzględnił nadchodzące zmiany w ustawie, dlatego w narzędziu zastosowano podwójne nazewnictwo. Ankieta skierowana została do pełnoletnich i niepełnoletnich mieszkańców, tj. uczniów w dwóch przedziałach wiekowych: do 15 lat oraz w wieku 15-18 lat. Odpowiedziało na nią łącznie 50 osób. Do analizy przedłożono 17 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do dorosłych mieszkańców gminy oraz 33 ankiety skierowane

do uczniów. Kwestionariusz ankiety dwóch grup odbiorców stanowi integralną część niniejszego Programu. Strukturę ankietowanych dorosłych mieszkańców gminy ilustrują poniższe wykresy.

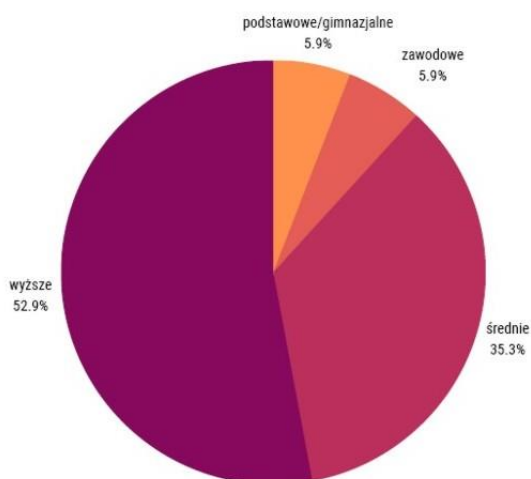
Wykres 1. Struktura ankietowanych według kryterium płci

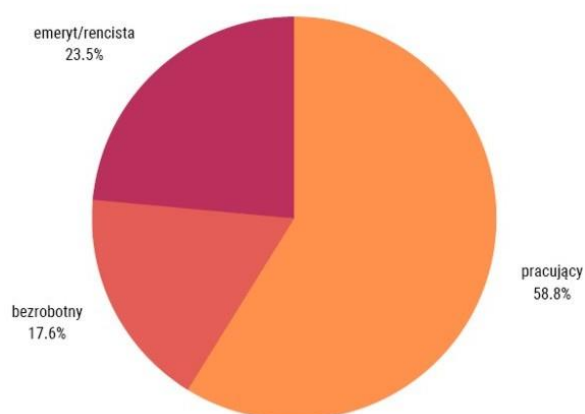
Wykres 2. Struktura ankietowanych według kryterium wieku

Wykres 3. Struktura ankietowanych według kryterium wykształcenia

Wykres 4. Struktura ankietowanych według kryterium zatrudnienia

Wśród respondentów ankiet skierowanych do dorosłych mieszkańców 70,6% stanowiły kobiety, a 29,4% mężczyźni. Najliczniej reprezentowane były grupy osób w wieku 26-45 lat 46-60 lat (po 41,2%). Mniej licznie reprezentowana była grupa wiekowa powyżej 60 lat (17,6%).

Pod względem poziomu wykształcenia najliczniej reprezentowana była grupa osób z wykształceniem wyższym (52,9%). Kolejne grupy stanowiły osoby legitymujące się

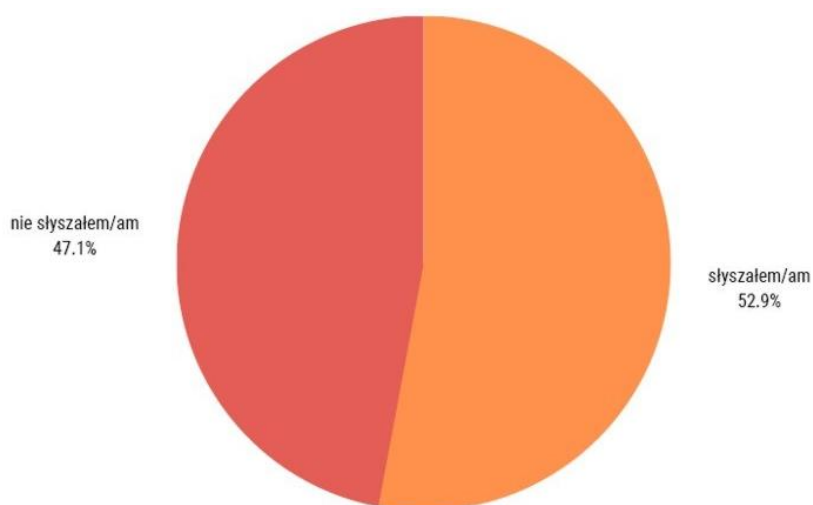
wykształceniem średnim (35,3%), zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i podstawowym (po 5,9%). 58,8% uczestników ankiety to osoby pracujące, 23,5% to emeryci, a 17,6% to osoby bezrobotne. W uzupełnieniu należy zaznaczyć, że 70,6% uczestników ankiety nie korzysta ze wsparcia z pomocy społecznej, pozostali 29,4% są beneficjentami pomocy społecznej.

W badaniu skierowanym do grupy dzieci i młodzieży szkolnej 63,6% stanowiły kobiety, a 36,4% mężczyźni. Uczniowie w wieku do 15 lat stanowili 84,2% próby, a 15,8% ankietowanych stanowili uczniowie w wieku od 15 do 18 lat.

4.2. WYNIKI BADAŃ DOTYCZĄCE OSÓB DOROSŁYCH

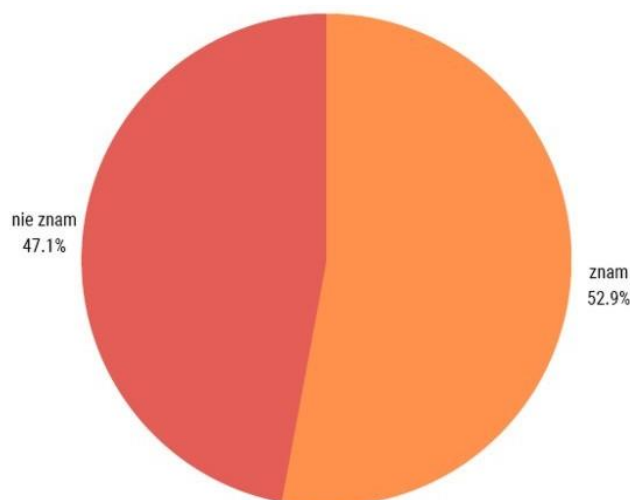
Na wstępie uczestników badania zapytano, czy słyszeli o przypadkach występowania przemocy domowej na terenie gminy. 52,9% respondentów stwierdziło, iż słyszało o przypadkach występowania przemocy domowej/w rodzinie w gminie, natomiast 47,1% zapytanych o takich przypadkach nie słyszało. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy słyszał Pan/Pani o przypadkach występowania przemocy domowej/w rodzinie na terenie naszej gminy?

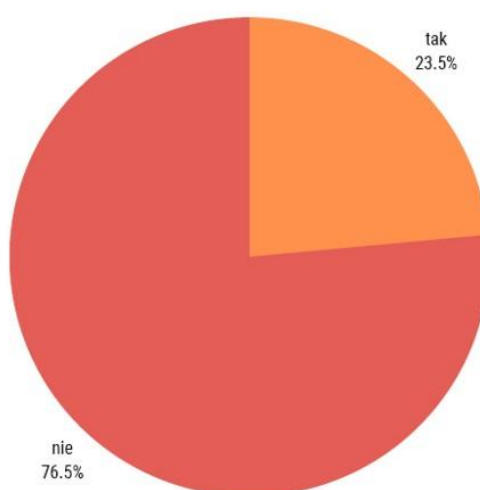
W drugim pytaniu uczestników badania sondowano w kwestii znajomości przypadków występowania przemocy domowej/w rodzinie na terenie gminy. Wyniki odpowiedzi na to pytanie przedstawiają się następująco: 52,9% respondentów stwierdziło, iż zna przypadki występowania przemocy domowej/w rodzinie w gminie, natomiast 47,1% ankietowanych takich przypadków nie zna. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 6. Czy zna Pan/Pani przypadki występowania przemocy domowej/w rodzinie na terenie naszej gminy?

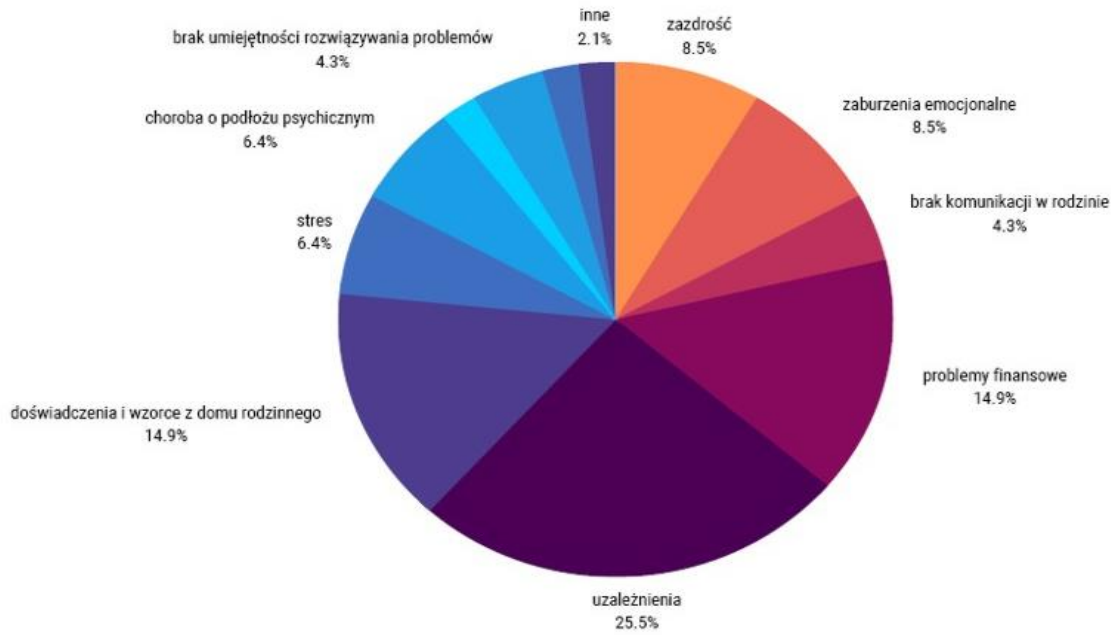
Uczestników badania zapytano, czy kiedykolwiek byli świadkami przemocy domowej/w rodzinie. 23,5% ankietowanych odpowiedziało twierdząco, zaś 76,5% pytanych udzieliło przeciwnej odpowiedzi. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 7. Czy kiedykolwiek był Pan/Pani świadkiem przemocy domowej/w rodzinie?

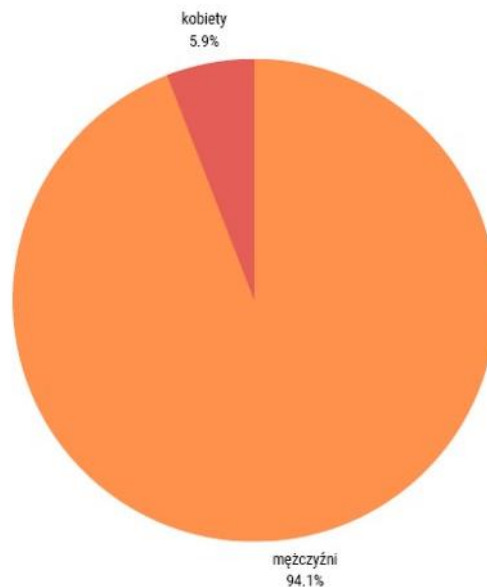
W kolejnym pytaniu zapytano respondentów o najczęstsze przyczyny stosowania przemocy domowej/w rodzinie. W opinii ankietowanych najczęściej są to uzależnienia (25,5%), a także doświadczenia i wzorce wyniesione z domu rodzinnego oraz problemy finansowe (po 14,9%). W dalszej kolejności wymieniano zazdrość i zaburzenia emocjonalne (po 8,5%), stres oraz choroby o podłożu psychicznym (po 6,4%), brak umiejętności rozwiązywania problemów oraz brak komunikacji w rodzinie (po 4,3%), jak również inne przyczyny (2,1%). W przypadku tego pytania ankietowani mieli do wyboru maksymalnie 3 odpowiedzi. Rozkład wybieranych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 8. Co według Pana/Pani jest najczęstszą przyczyną przemocy domowej/w rodzinie?

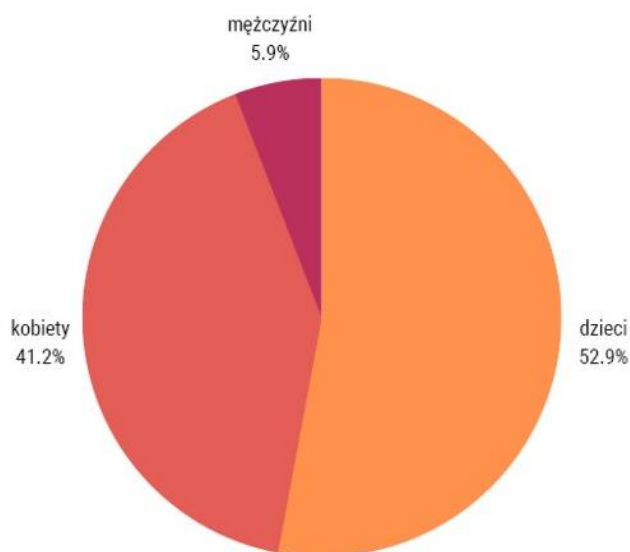
W kolejnych pytaniach poproszono respondentów ankiety o wskazanie sprawców i ofiar przemocy domowej/w rodzinie. Zdecydowana większość uczestników badania ankietowego (94,1%) wyraziła opinię, że sprawcami zwykle są mężczyźni, zaś tylko 5,9% wskazało na kobiety. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 9. Kto według Pana/Pani jest najczęściej sprawcą przemocy domowej/w rodzinie?

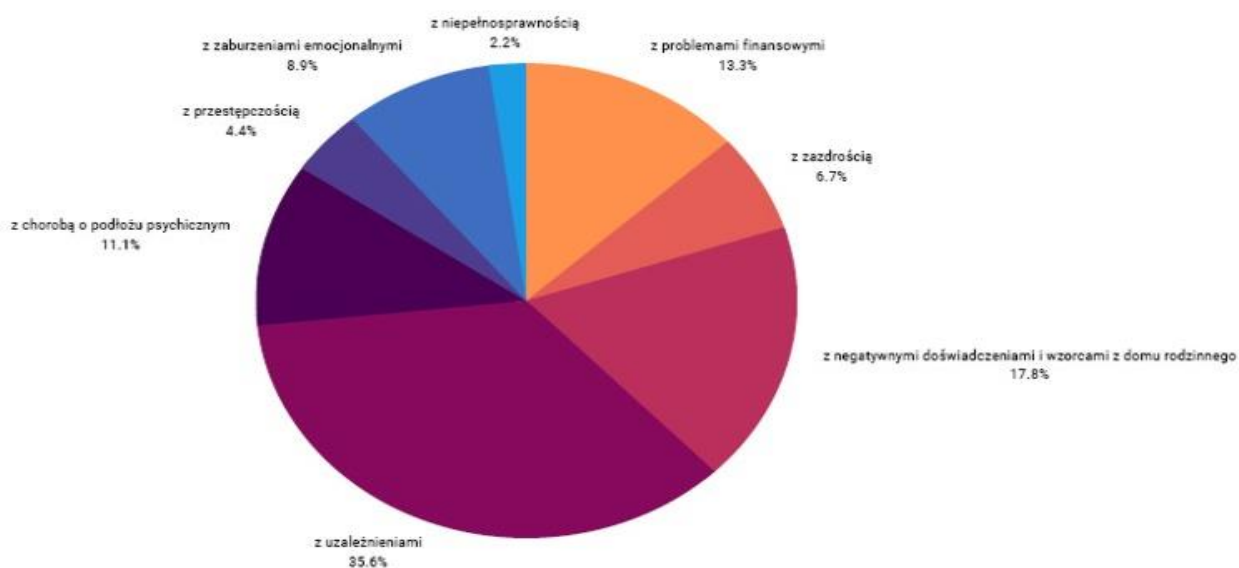
Jeśli chodzi o wskazanie osób doświadczających przemocy domowej, to wg ankietowanych są nimi najczęściej dzieci (52,9%) oraz kobiety (41,2%). Tylko 5,9% zapytanych jako ofiary przemocy wskazało na mężczyzn. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 10. Kto Pana/Pani zdaniem najczęściej pada ofiarą przemocy domowej/w rodzinie?

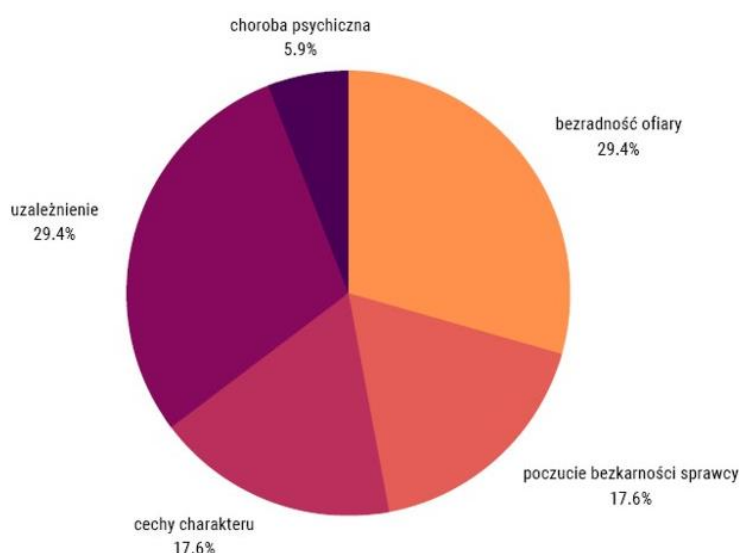
W pytaniu o typy rodzin/związków, w których najczęściej dochodzi do przemocy domowej/w rodzinie, respondenci wymieniali rodziny/związki z uzależnieniami (35,6%), z negatywnymi doświadczeniami i wzorcami z domu rodzinnego (17,8%), z problemami finansowymi (13,3%) oraz z chorobą o podłożu psychicznym (11,1%). W dalszej kolejności wskazywano na rodziny/związki z zaburzeniami emocjonalnymi (8,9%), z zazdrością (6,7%), z przestępczością (4,4%) i z niepełnosprawnością (2,2%). W przypadku tego pytania ankietowani mieli do wyboru maksymalnie 3 odpowiedzi. Rozkład wybieranych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 11. W jakiego typu rodzinach/związkach Pana/Pani zdaniem dochodzi do przemocy domowej/w rodzinie najczęściej?

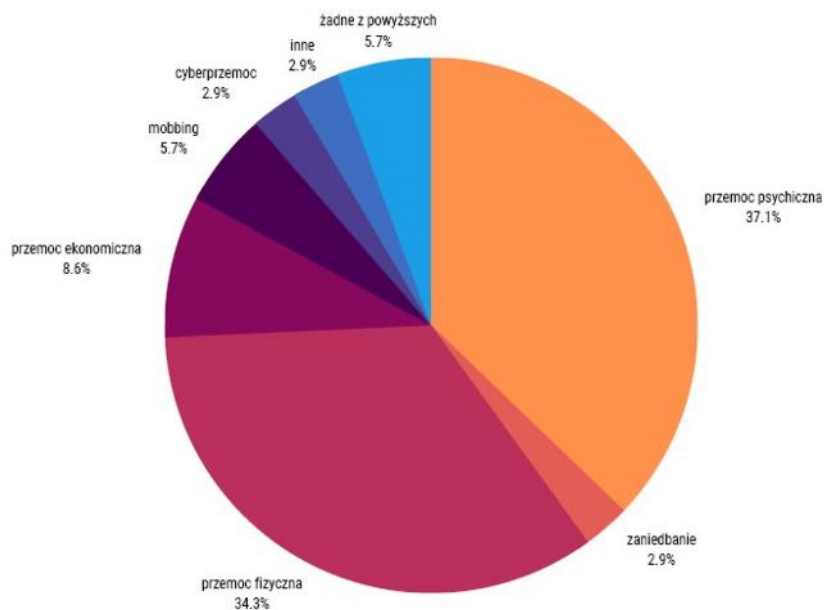
W następnym pytaniu ankietowani identyfikowali czynniki, które mogą być przyczyną agresji i przemocy domowej/w rodzinie. Najczęściej wskazywanymi przez badanych czynnikami były uzależnienie oraz bezradność ofiary (po 29,4%), a w dalszej kolejności cechy charakteru oraz poczucie bezkarności sprawcy (po 17,6%), jak również choroba psychiczna (5,9%). Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 12. Co może być Pana/Pani zdaniem przyczyną agresji i przemocy domowej/w rodzinie?

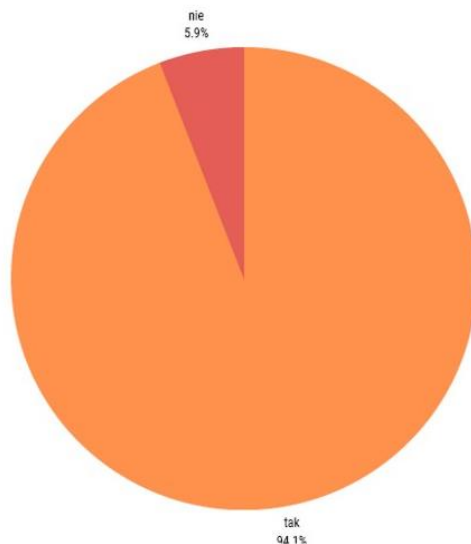
Kolejna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła rodzajów przemocy, z którymi badani spotkali się do tej pory. Uczestnicy ankiety wskazywali w szczególności na przemoc psychiczną (37,1%) i fizyczną (34,3%), a także przemoc ekonomiczną (8,6%), mobbing (5,7%), zaniedbanie, cyberprzemoc i inne rodzaje (po 2,9%). Na odpowiedź „żadne z powyższych” wskazało 5,7% ankietowanych. W przypadku tego pytania ankietowani mieli do wyboru maksymalnie 3 odpowiedzi. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 13. Z jakim rodzajem przemocy spotkał się/spotkała się Pan/Pani do tej pory?

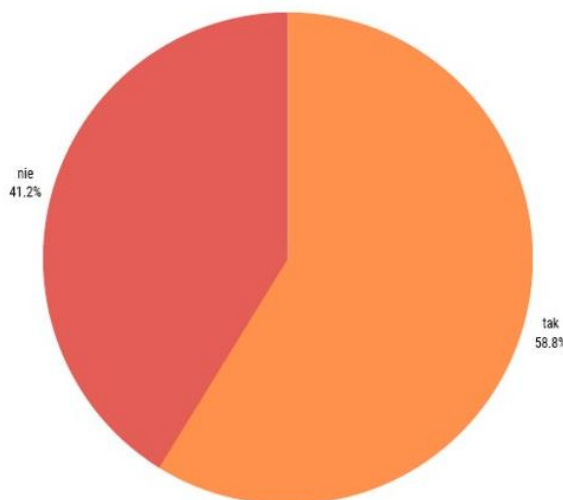
Aż 94,1% zapytanych mieszkańców gminy odpowiedziało, że słyszało o tzw. „Niebieskiej Karcie”, zaś 5,9% respondentów o takiej karcie nie słyszało. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 14. Czy słyszał Pan/Pani o tzw. „Niebieskiej Karcie”?

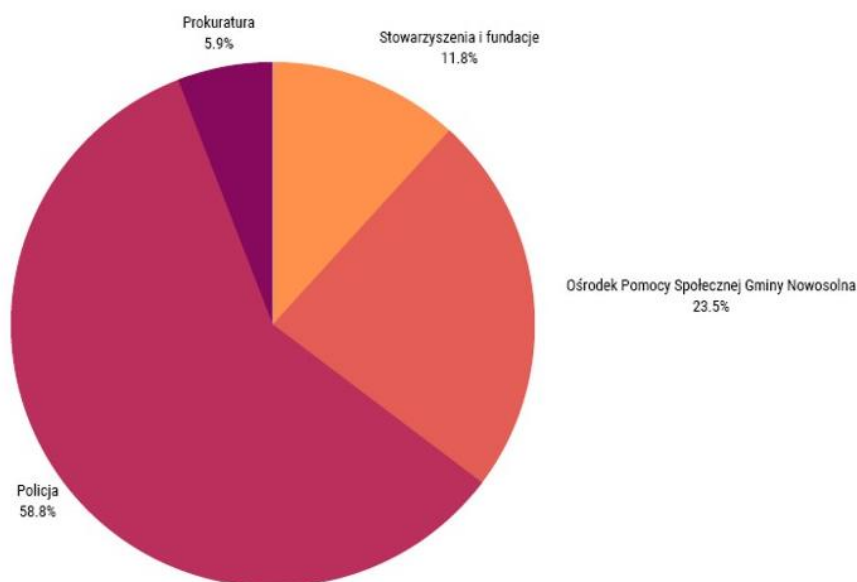
Z kolei na pytanie, czy znana jest ankietowanym procedura „Niebieskiej Karty”, 58,8% badanych udzieliło odpowiedzi twierdzącej, natomiast taka procedura nie jest znana 41,2% pytanych. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 15. Czy znana jest Panu/Pani procedura „Niebieskiej Karty”?

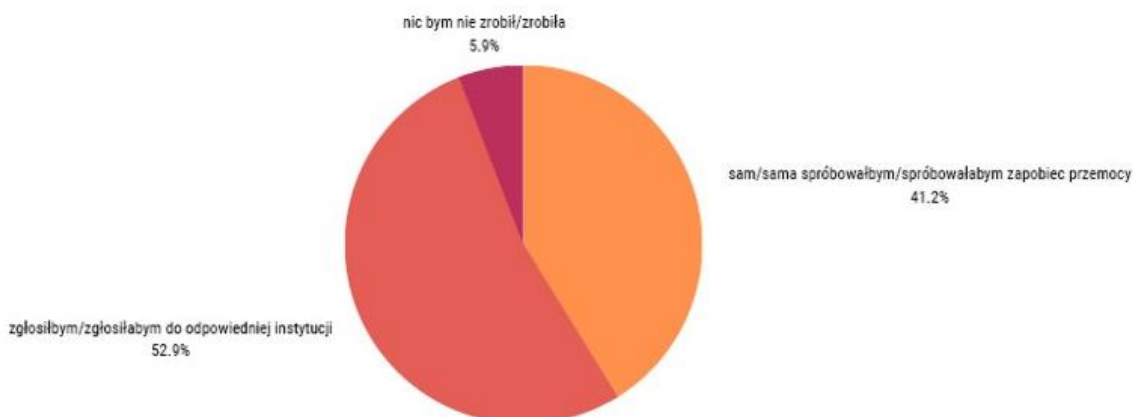
W ankiecie zawarto także pytanie, do której, z wymienionych instytucji zwróciliby się respondenci z prośbą o wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”? Większość (58,8%) wybrałaby Policję, a w dalszej kolejności Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna (23,5%), Stowarzyszenia i fundacje (11,8%) oraz Prokuraturę (8,9%). Wykres zamieszczony poniżej pokazuje najczęściej wybierane odpowiedzi.

Wykres 16. Do której, z wymienionych instytucji zwróciłby/zwróciłaby się Pan/Pani z prośbą o wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”?

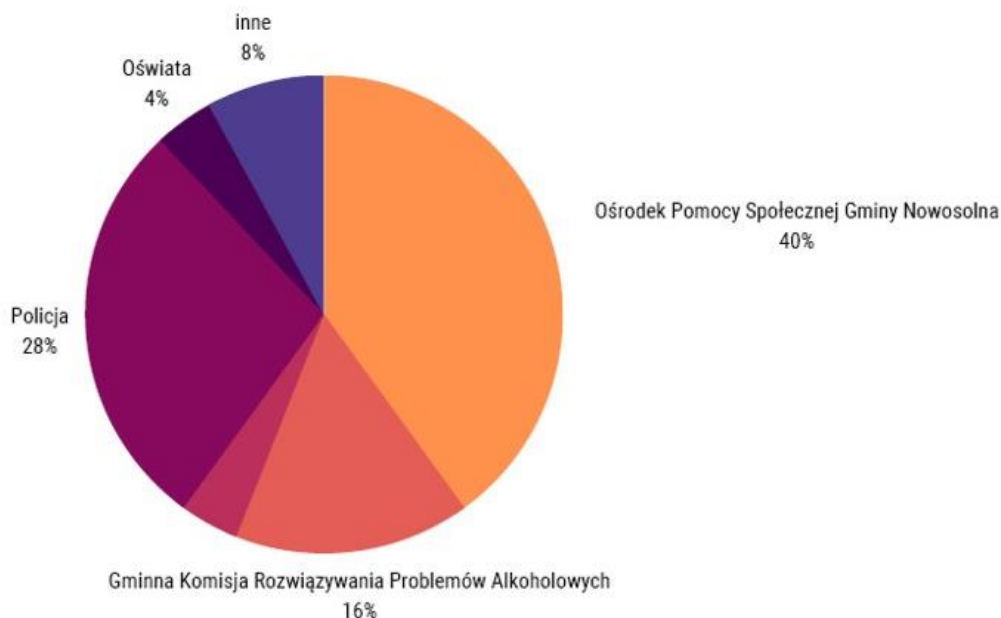
Jeśli chodzi o wybierane zachowania w sytuacjach, gdyby doszło do przemocy domowej/w rodzinie, to większość zapytanych (52,9%) zgłosiłaby przypadek do odpowiedniej instytucji. Z kolei 41,2% respondentów samodzielnie spróbowałoby zapobiec przemocy. 5,9% ankietowanych nic by nie zrobiło. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 17. Co Pan/Pani zrobiłby/zrobiłaby w sytuacji, gdyby doszło do przemocy domowej/w rodzinie?

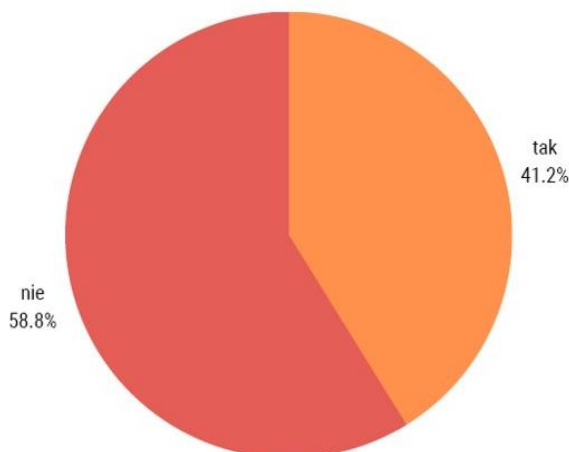
Co do wiedzy dotyczącej instytucji realizujących zadania przeciwdziałania przemocy domowej/w rodzinie na terenie gminy Nowosolna, to 40% ankietowanych wskazało Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna, 28% Policję, 16% Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a 4% Oświatę. Inne, niewymienione instytucje wskazało 8% respondentów. W przypadku tego pytania ankietowani mieli do wyboru maksymalnie 3 odpowiedzi. Wykres zamieszczony poniżej pokazuje najczęściej wybierane odpowiedzi.

Wykres 18. Czy wie Pan/Pani jakie instytucje na terenie gminy Nowosolna realizują zadania przeciwdziałania przemocy domowej/w rodzinie?

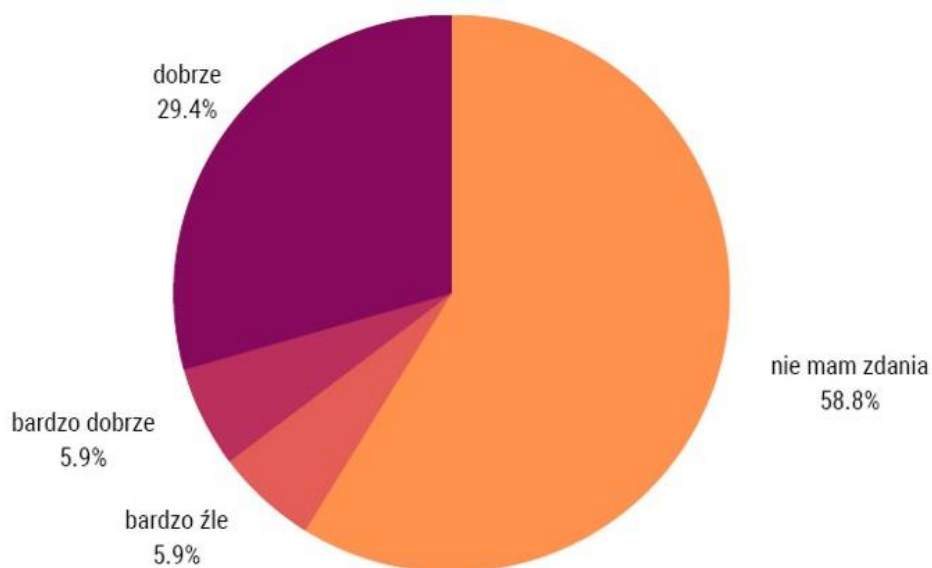
Jeśli chodzi o Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Nowosolna, to słyszało o nim 41,2% ankietowanych, zaś większość respondentów (58,8%) nie słyszało o jego istnieniu. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 19. Czy słyszał/słyszała Pan/Pani o Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w gminie Nowosolna?

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym ocenić działania instytucji dążącej do zapobiegania przemocy domowej/w rodzinie w Gminie Nowosolna. Ponad 35% badanych pozytywnie oceniło te działania, bowiem według 29,4% ankietowanych są one dobre, a kolejne 5,9% uczestników badania przyznało, że są one bardzo dobre. Tylko 5,9% pytanych stwierdziło, że są one bardzo złe. Wysoki odsetek (58,8%) respondentów nie przedstawił opinii w tej sprawie, co może być podyktowane brakiem doświadczeń w tym zakresie. Uzyskane opinie ilustruje poniższy wykres.

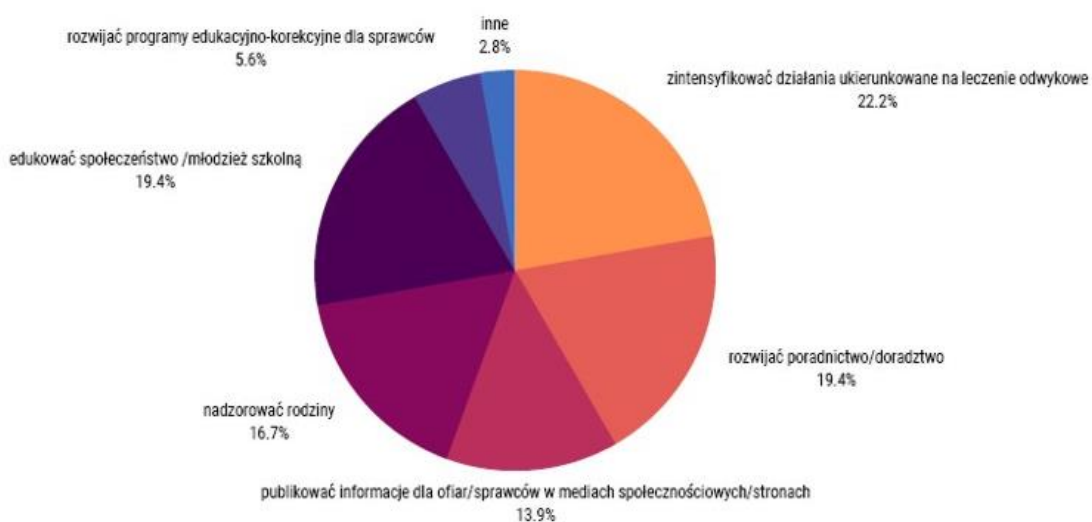
Wykres 20. Jak ogólnie ocenia Pan/Pani działania instytucji dążącej do zapobiegania przemocy domowej/w rodzinie w gminie Nowosolna?

Uczestników badania poproszono także o wskazanie potrzeb, obszarów i działań, jakie należałoby wprowadzić/rozwinąć na terenie gminy Nowosolna w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej/w rodzinie.

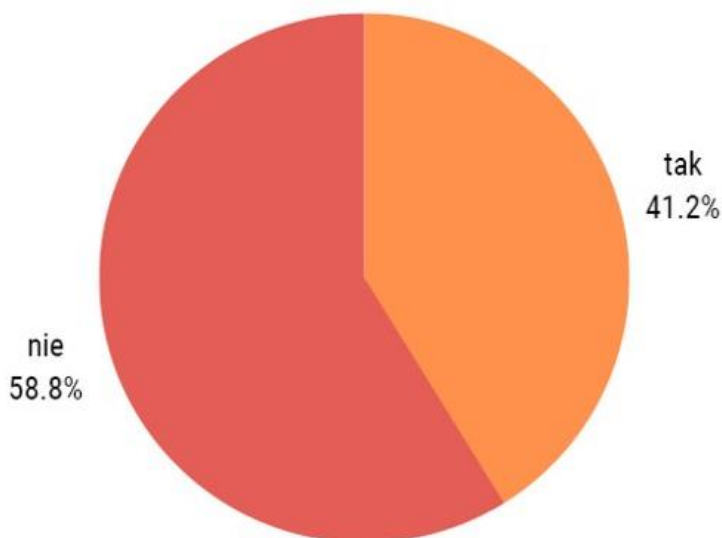
Według 22,2% ankietowanych należy zintensyfikować działania ukierunkowane na leczenie odwykowe. Z kolei 19,4% uważa, że trzeba rozwijać poradnictwo/doradztwo, tyle samo respondentów chce edukować społeczeństwo/młodzież szkolną. 16,7% zapytanych odpowiedziało, że należy nadzorować rodziny, a 13,9% chce publikować informacje dla ofiar/sprawców w mediach społecznościowych/stronach internetowych. 5,6% respondentów wybrało rozwijanie programów edukacyjno-korekcyjnych dla sprawców. Odpowiedź „inne działania” wskazało 2,8% ankietowanych. W przypadku tego pytania ankietowani mieli do wyboru maksymalnie 3 odpowiedzi. Wykres zamieszczony poniżej pokazuje najczęściej wybierane odpowiedzi.

Wykres 21. Jakie działania Pana/Pani zdaniem należałoby wprowadzić/rozwinąć na terenie gminy Nowosolna w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej/w rodzinie?

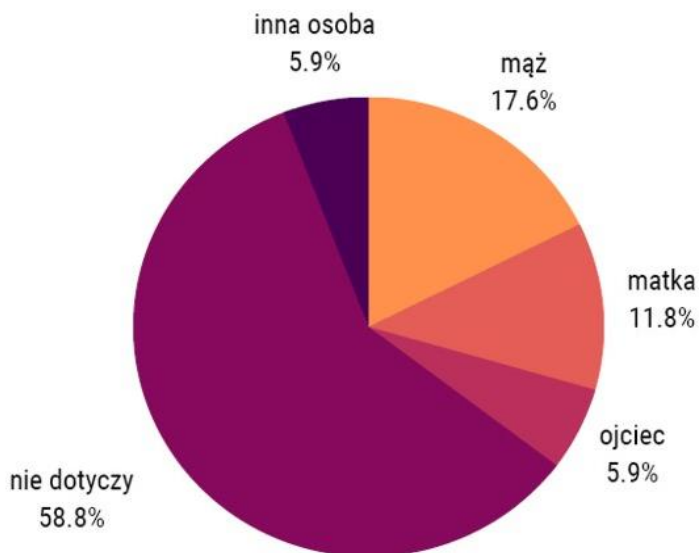
Kolejnym zagadnieniem była kwestia doświadczania przez respondentów przemocy domowej/w rodzinie. Większość pytanych (58,8%) odpowiedziała na to pytanie przecząco, zaś 41,2% ankietowanych przyznało, że doświadczyło przemocy domowej/w rodzinie. Poniższy wykres ilustruje rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 22. Czy kiedykolwiek doznał/a Pan/Pani zjawiska przemocy domowej/w rodzinie?

Respondenci, którzy na pytanie o doświadczenie przemocy domowej/w rodzinie odpowiedzieli twierdząco, zostali poproszeni o wskazanie sprawcy tej przemocy. 17,6% wybrało odpowiedź - mąż, 11,8% – matka, a po 5,9% – ojciec lub inna osoba. Aż 58,8% zapytanych wskazało odpowiedź „nie dotyczy”. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

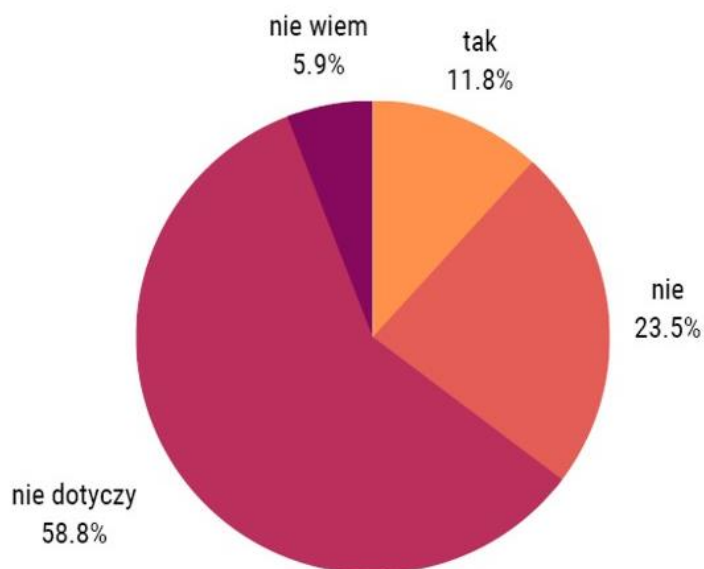
Wykres 23. Jeśli w poprzednim pytaniu wybrano odpowiedź „tak”, wówczas proszę wskazać sprawcę przemocy.

W ostatnim pytaniu respondenci, którzy doświadczyli przemocy domowej/w rodzinie, mieli odpowiedzieć, czy akt przemocy został zgłoszony. Z odpowiedzi wynika, że 23,5% ankietowanych aktów przemocy nie zgłosiło, 11,8% zapytanych takie przypadki zgłosiło, zaś 5,9% respondentów nie umiało wypowiedzieć się w tej kwestii. 58,8% zapytanych wskazało

odpowieź „nie dotyczy”, co wskazuje na brak doświadczeń związanych z przemocą. Poniższy wykres ilustruje rozkład uzyskanych odpowiedzi.

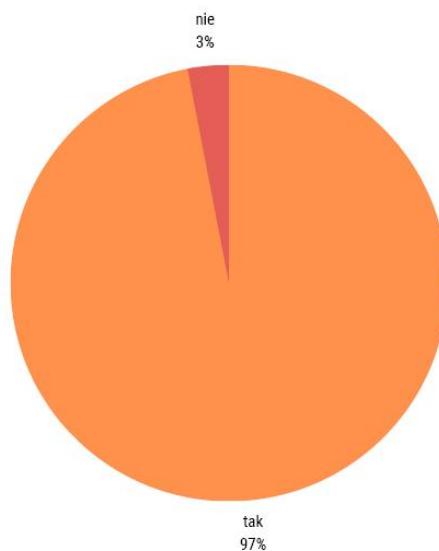
Wykres 24. Czy akt przemocy został zgłoszony?

4.3. WYNIKI BADAŃ DOTYCZĄCE DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

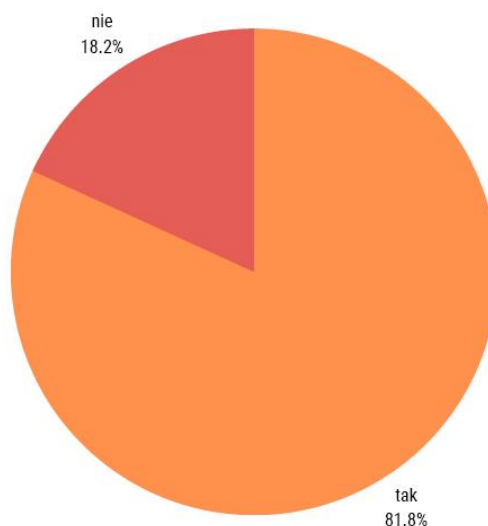
W badaniu skierowanym do grupy dzieci i młodzieży szkolnej wzięło udział łącznie 33 uczniów, z czego 63,6% stanowiły kobiety, a 36,4% mężczyźni. W pierwszej kolejności uczniowie zostali zapytani, czy wiedzą, czym jest przemoc. Prawie wszyscy (97%) odpowiedzieli twierdząco. Tylko 3% z nich udzieliło przeczącej odpowiedzi. Rozkład wskazań ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 25. Czy wiesz czym jest przemoc?

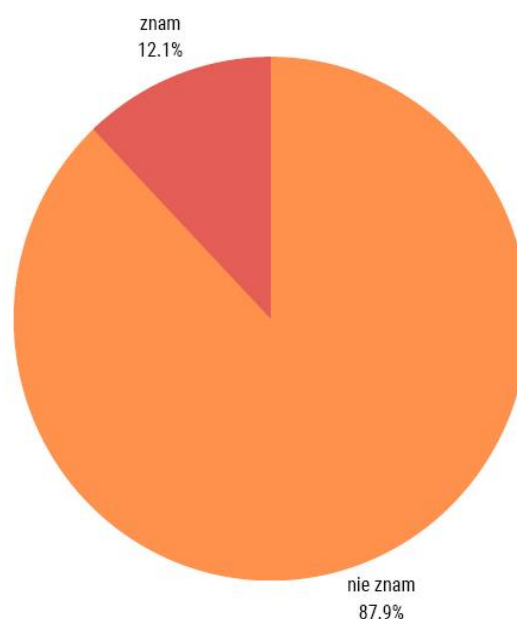
W następnym pytaniu uczestnicy badania mieli doprecyzować, czy wiedzą, czym jest przemoc domowa/w rodzinie. Zdecydowana większość uczniów (81,8%) posiada taką wiedzę. Przeciwną opinię wyraziło 18,2% badanych. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 26. Czy wiesz czym jest przemoc domowa/w rodzinie?

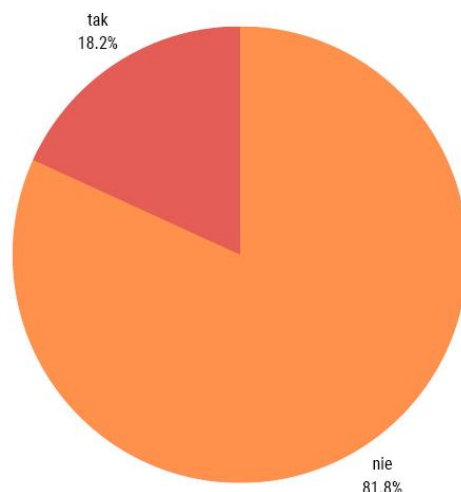
Kolejna kwestia dotyczyła wiedzy uczniów na temat występowania przemoc domowej/w rodzinie na terenie gminy Nowosolna. Z udzielonych odpowiedzi wynika, że 12,1% pytanych zna takie przypadki, zaś 87,9% ankietowanych o nich nie słyszało. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 27. Czy znasz przypadki występowania przemoc domowej/w rodzinie na terenie naszej gminy?

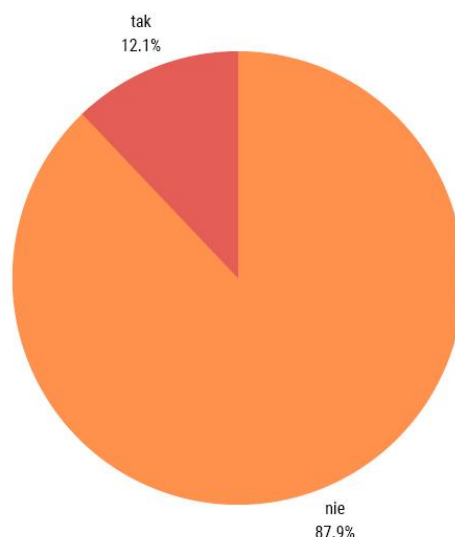
W następnym pytaniu sondowano uczniów, czy kiedykolwiek byli świadkami przemocy domowej/w rodzinie. 18,2% pytanych udzieliło twierdzącej odpowiedzi, natomiast 81,8% uczestników badania stwierdziło, że nie miało nigdy styczności z przypadkami przemocy domowej/w rodzinie. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 28. Czy kiedykolwiek byłeś/byłaś świadkiem przemocy domowej/w rodzinie?

Kolejnym zagadnieniem poddanym ocenie uczniów była kwestia doświadczania przemocy domowej/w rodzinie. Większość badanych (87,9%) odpowiedziała na to pytanie przecząco, zaś 12,1% respondentów przyznało, że uważa się za ofiary przemocy domowej/w rodzinie. Poniższy wykres ilustruje rozkład uzyskanych odpowiedzi.

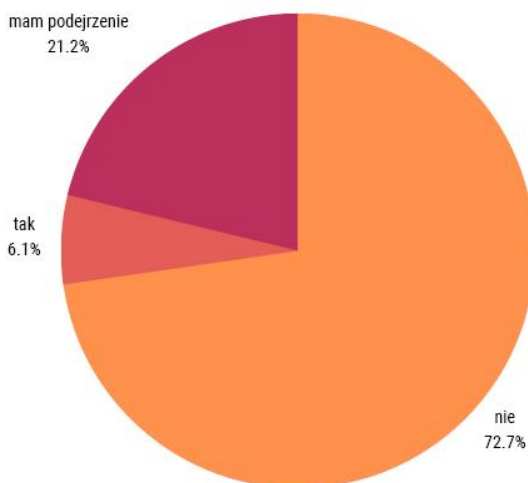
Wykres 29. Czy uważasz, że byłeś lub jesteś ofiarą przemocy domowej/w rodzinie?

Jeśli chodzi o wiedzę lub podejrzenia ankietowanych uczniów na temat przypadków przemocy domowej/w rodzinie wśród swoich kolegów lub koleżanek, 6,1% pytanych stwierdziło, że posiada taką wiedzę, z kolei 21,2% respondentów ma podejrzenia,

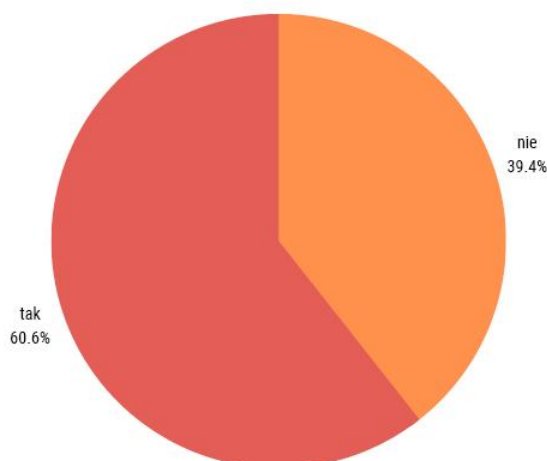
że koledzy/koleżanki mogą być ofiarami przemocy domowej/w rodzinie. 72,7% uczestników badania nic nie wie na temat stosowania przemocy wobec swoich znajomych. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 30. Czy znasz kogoś ze swoich kolegów lub koleżanek, którzy są ofiarami przemocy domowej/w rodzinie/podejrzewasz, że mogą być ofiarami przemocy domowej/w rodzinie?

Na pytanie: „Czy wiesz, gdzie można zgłosić fakt przemocy domowej/w rodzinie”, większość (60,6%) respondentów odpowiedziała twierdząco. Przeciwną opinię wyraziło 39,4% ankietowanych uczniów. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

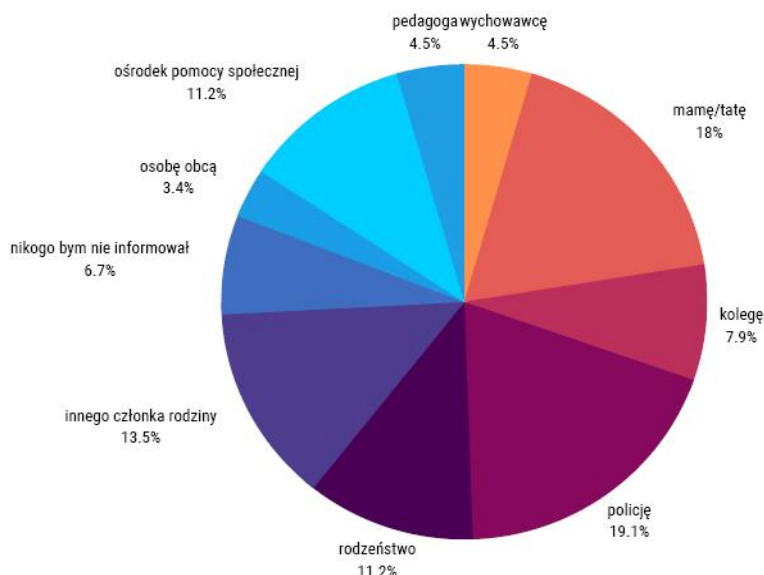
Wykres 31. Czy wiesz, gdzie można zgłosić fakt przemocy domowej/w rodzinie?

W następnym pytaniu uczestnicy badania zostali poproszeni o wskazanie, kogo by poinformowali, gdyby doznawali przemocy domowej/w rodzinie. Najczęściej wskazywano Policję (19,1%) oraz mamę/tatę (18%). W dalszej kolejności wymieniono innego członka rodziny (np.: babcię, dziadka, ciocię, wujka) (13,5%), rodzeństwo lub ośrodek pomocy społecznej (po 11,2%), pedagoga lub wychowawcę (po 4,5%), czy osobę obcą (3,4%). Z kolei

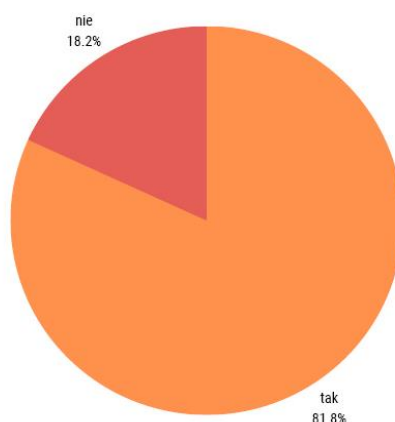
6,7% badanych nie poinformowałoby nikogo. W przypadku tego pytania ankietowani mieli do wyboru maksymalnie 3 odpowiedzi. Rozkład wybieranych odpowiedzi w tym zakresie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 32. Kogo byś poinformował/a gdybyś doznawał/ła przemocy domowej/w rodzinie?

Kolejnym zagadnieniem poddanym ocenie respondentów była kwestia poinformowania kogoś z dorosłych o doznawanej przez swoich bliskich (z rodziny lub znajomych) przemocy domowej/w rodzinie. Większość uczniów (81,8%) odpowiedziała na to pytanie twierdząco, zaś 18,2% respondentów przyznało, że nie informowałoby nikogo o takich przypadkach przemocy. Poniższy wykres ilustruje rozkład uzyskanych odpowiedzi.

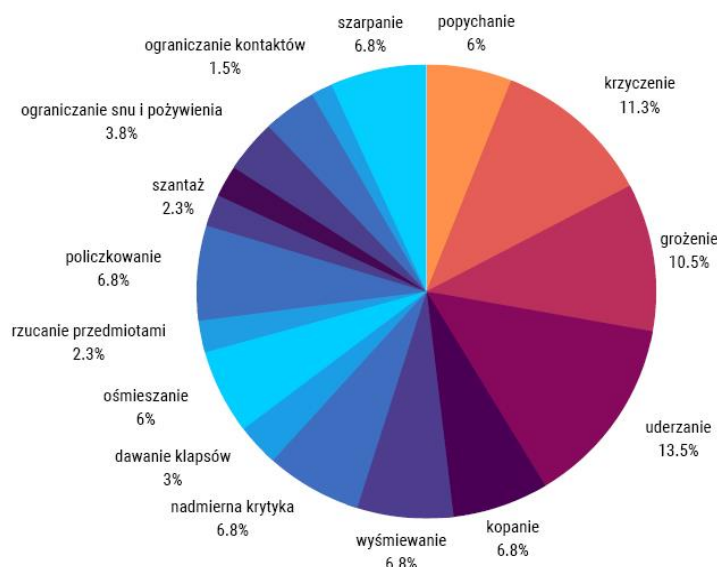
Wykres 33. Czy uważasz, że należałoby poinformować kogoś z dorosłych, gdyby ktoś z Twoich bliskich (z rodziny lub znajomych) doznawał przemocy domowej/w rodzinie?

Następna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła najczęstszych form przemocy domowej/w rodzinie. Uczestnicy ankiety wskazywali w szczególności na uderzanie (13,5%), krzyczenie (11,3%) i grożenie (10,5%), a także kopanie, policzkowanie, szarpanie,

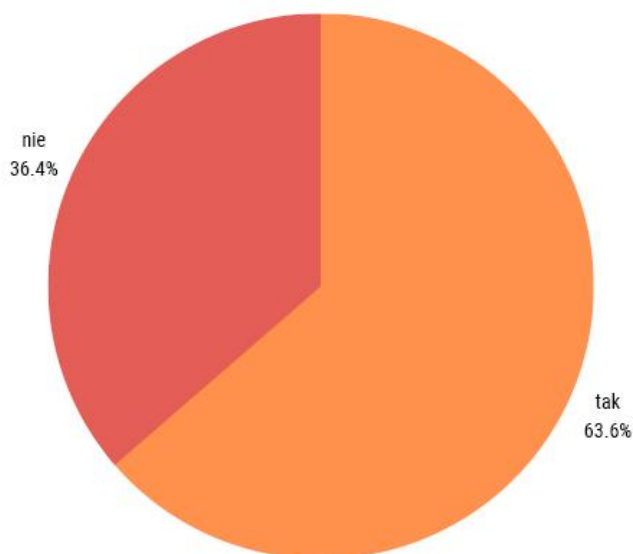
wyśmiewanie, nadmierną krytykę (po 6,8%), w dalszej kolejności popychanie, ośmieszanie (po 6%), ograniczanie snu i pożywienia (3,8%), dawanie klapsów (3%), szantaż, rzucanie przedmiotami (po 2,3%), jak również ograniczanie kontaktów (1,5%). W przypadku tego pytania ankietowani mieli do wyboru maksymalnie 3 odpowiedzi. Wykres zamieszczony poniżej pokazuje najczęściej wybierane odpowiedzi.

Wykres 34. Zaznacz, co Twoim zdaniem jest najczęstszą formą przemocy domowej/w rodzinie

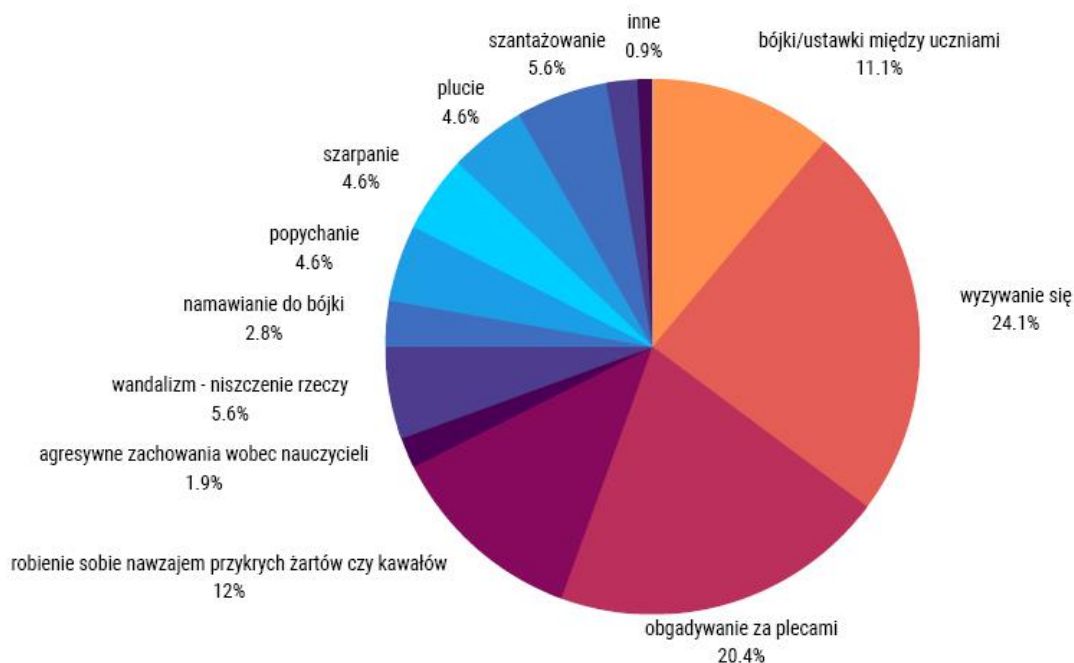
Jeśli chodzi o poczucie bezpieczeństwa ankietowanych uczniów podczas pobytu w szkole, to 63,6% z nich czuje się tam bezpiecznie, zaś brak poczucia bezpieczeństwa wyraziło 36,4% pytanych. Rozkład odpowiedzi przedstawia kolejny wykres.

Wykres 35. Czy podczas pobytu w szkole czujesz się bezpiecznie?

W następnym pytaniu poproszono uczniów o zaznaczenie form przemocy rówieśniczej, z którymi się spotkali. Wykres zamieszczony poniżej pokazuje najczęściej wybierane odpowiedzi.

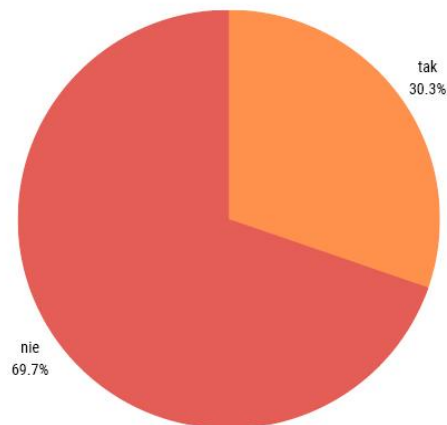
Wykres 36. Poniżej wymienione są formy przemocy rówieśniczej. Zaznacz te, z którymi się spotkałeś.

Najczęściej wymieniano wyzywanie się (24,1%) i obgadywanie za plecami (20,4%), a także robienie sobie nawzajem przykrych żartów czy kawałów (12%), bójki/ustawki między uczniami (11,1%) i w dalszej kolejności: szantażowanie, wandalizm – niszczenie rzeczy (po 5,6%), popychanie, szarpanie, plucie (po 4,6%), namawianie do bójki (2,8%), agresywne zachowania wobec nauczycieli (1,9%) oraz inne formy przemocy (0,9%). W przypadku tego pytania ankietowani mieli do wyboru maksymalnie 3 odpowiedzi.

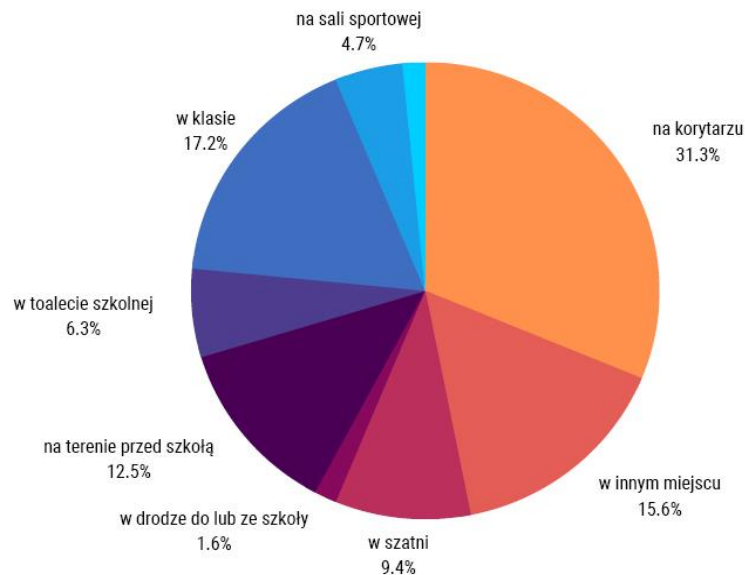
Na pytanie, czy uczniowie byli ofiarami wymienionych powyżej zachowań, 69,7% z nich odpowiedziało przecząco, zaś 30,3% ankietowanych udzieliło odpowiedzi twierdzącej. Rozkład wskazań ilustruje kolejny wykres.

Wykres 37. Czy byłeś/aś ofiarą któregoś z powyższych zachowań?

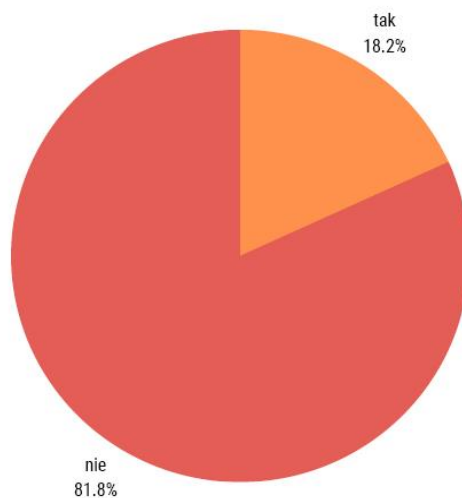
Jeśli chodzi o miejsca, w których miały miejsce wymienione wyżej zachowania przemocowe, to wśród odpowiedzi pojawiły się następujące wskazania: na korytarzu (31,3%), w klasie (17,2%), w innym miejscu (15,6%), na terenie przed szkołą (12,5%), w szatni (9,4%), a także w toalecie szkolnej (6,3%), na sali sportowej (4,7%) i w drodze do lub ze szkoły (1,6%). W przypadku tego pytania ankietowani mieli do wyboru maksymalnie 3 odpowiedzi. Najczęściej wybierane odpowiedzi pokazuje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 38. Gdzie miały miejsce, wymienione wyżej, agresywne zachowania?

Na pytanie, czy będąc świadkami agresywnego zachowania, ankietowani uczniowie komuś je zgłaszali, tylko 18,2% z nich odpowiedziało twierdząco, natomiast 81,8% pytanym nikomu takich przemocowych zachowań nie zgłaszało. Rozkład odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 39. Jeżeli byłeś/aś świadkiem agresywnego zachowania czy zgłosiłeś/aś je?, Jeżeli tak, to komu?

4.4. WNIOSKI Z PRZEPROWADZONYCH BADAŃ ANKIETOWYCH

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna dołożył wszelkich starań, by pozyskać obiektywny materiał badawczy do analizy. Jako Realizator zaplanował weryfikację poziomu świadomości i rozeznanie potrzeb mieszkańców gminy Nowosolna w kwestii przeciwdziałania przemocy w rodzinie/domowej, w oparciu o własne narzędzia badawcze, które skierował do osób dorosłych i młodzieży zamieszkałych na terenie gminy. Tę drugą grupę stanowili uczniowie starszych klas gminnych szkół podstawowych. Poprzez media społecznościowe, strony internetowe, a także osobiste zaangażowanie pracowników, Ośrodek zachęcał mieszkańców do samodzielnego wypełnienia anonimowej ankiety oraz zaproszenia do udziału w badaniach swoich bliskich, w celu zoptymalizowania zasięgu, a następnie opracowania rzetelnych wniosków. Papierowe ankiety można było składać w siedzibie OPS i Urzędzie Gminy, przy czym rekomendowane były ankiety w wersji elektronicznej. Link do obu rodzajów ankiet dostępny był m.in. na stronie internetowej Ośrodka: <https://opsnowosolna.pl/>.

W narzędziu zastosowano pytania otwarte, zamknięte, filtrujące. Na niektóre pytania można było udzielić więcej niż jednej odpowiedzi. Wszystko po to, by uzyskać jak najbardziej wartościowe informacje do opracowania niniejszego Programu.

Większość ankiet została wypełniona przez kobiety i Realizator ma świadomość nadreprezentatywności tej grupy, jednakże nie miał wpływu na płeć i wykształcenie osób, które zdecydowały się na wypełnienie kwestionariusza. Biorąc pod uwagę, że społeczeństwo również staje się sfeminizowane, można założyć, że materiał jest miarodajny.

Jeśli chodzi o osoby dorosłe, to większość respondentów zdaje sobie sprawę z wszechobecności zjawiska przemocy. Zarówno dane ankietowe, jak i analiza „Niebieskich Kart” potwierdziła, że najczęściej sprawcami przemocy są mężczyźni, zwłaszcza mający problem z uzależnieniem lub natury emocjonalnej/psychicznej, a także z problemami finansowymi. Ich ofiarami najczęściej padają najślabi, tj. dzieci i kobiety. Jako przyczynę przemocy w równym stopniu wskazywano uzależnienie, a także poczucie bezkarności sprawcy. Ten wynik miał swoje odzwierciedlenie w oczekiwaniach dorosłych respondentów, którzy wskazywali na potrzebę intensyfikacji działań ukierunkowanych na leczenie odwykowe, rozwijanie poradnictwa lub doradztwa, a także edukowanie społeczeństwa, w tym młodzieży szkolnej.

Edukowanie społeczeństwa powinno dotyczyć zakresu możliwości uzyskania wsparcia i procedury Niebieskiej Karty, mimo, iż większość ankietowanych osób słyszała o jej istnieniu.

O rosnącej świadomości młodych ludzi świadczyły dojrzałe wypowiedzi w kwestii przemocy. Młodzież znała to pojęcie, rozumiała, czym jest przemoc domowa. Wiele osób w otwartym pytaniu dotyczącym prośby o napisanie własnymi słowami definicji, wskazywało ogólnie pojmowaną przemoc psychiczną ze strony najbliższych (w tym znęcanie się, poniżanie, wyzywanie się członków rodziny/rodziców wobec dzieci, szantażowanie, złe traktowanie, wyzywanie i in.), a także przemoc fizyczną, rozumianą jako bicie, bicie pięścią, stosowanie klapsów, itp.

Młodzież potrafiła również wymienić wszystkie rodzaje przemocy, w odniesieniu do przemocy domowej lub w rodzinie (najczęściej fizyczną i psychiczną, dalej internetową i ekonomiczną. Nikt nie wskazał przemocy seksualnej). Można przypuszczać, że ta wiedza płynie z działań edukacyjnych, jakie podejmują placówki oświatowe, mediów, rozmów z bliskimi lub rówieśnikami. Młodzi ludzie na ogół wiedzą, gdzie lub komu należy zgłaszać akty przemocy i nie mieliby obaw przed dokonaniem zgłoszenia, gdyby podejrzewali lub byli świadkami takiej sytuacji. Wówczas powiadamiliby rodziców, innych członków rodziny lub innych dorosłych. Na szczęście w większości wypowiedzi wskazywali, że sami nie czują się ofiarami przemocy i nie znają wśród najbliższego otoczenia.

Bardzo dużym zaufaniem społecznym zarówno wśród dorosłych, jak i młodzieży cieszy się Policja i to do niej w pierwszej kolejności zwróciliby się z prośbą o wszczęcie procedury Niebieskiej Karty. Na drugim miejscu uplasował się Ośrodek Pomocy Społecznej. Ponadto OPS i Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych identyfikowane są

z realizacją zadań przeciwdziałania przemocy w rodzinie/domowej. Wysoko ocenia się działanie ww. instytucji w dążeniu do zapobiegania przemocy w rodzinie/domowej na terenie gminy Nowosolna.

5. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM

W celu zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom, zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, została wprowadzona procedura postępowania w sytuacji konieczności odebrania dziecka z rodziny w razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia. Procedura ma zastosowanie w sytuacji stwierdzenia faktu bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia dziecka przez pracownika socjalnego Ośrodka Pomocy Społecznej w trakcie wykonywania przez niego obowiązków służbowych.

Pracownik socjalny jest zobowiązany do interwencji także w przypadku powzięcia informacji o fakcie przemocy z innego źródła, np. z informacji innych osób. Może to być również powiadomienie złożone przez Policję w godzinach pracy Ośrodka Pomocy Społecznej. Celem interwencyjnego zabezpieczenia dziecka jest zapobieżenie negatywnym skutkom wynikającym ze stwierdzonego stanu zagrożenia zdrowia lub życia dziecka przebywającego w rodzinie. Pracownik socjalny zobowiązany jest powiadomić rodzica lub opiekuna prawnego o możliwości złożenia zażalenia na odebranie dziecka.

W przypadku podjęcia przez pracownika socjalnego wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką decyzji o odebraniu dziecka i umieszczeniu go u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej, zostaje wypełnione oświadczenie o powierzeniu dziecka przez pracownika socjalnego.

6. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Analiza SWOT służy identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się obszary

zdefiniowane hasłowo: **rodzina, dzieci i młodzież, przemoc domowa; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; kapitał społeczny i ludzki.**

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC DOMOWA	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie (kadra ośrodka pomocy społecznej oraz instytucji wspierających) • zapewnianie pomocy i wsparcia dla osób doznających przemoc domowej na terenie gminy (działalność zespołu interdyscyplinarnego) • inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej • funkcjonujące na terenie gminy rodziny zastępcze • funkcjonowanie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego • wypracowane dobre praktyki w zakresie współpracy z instytucjami na rzecz rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> • brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (np. świetlice środowiskowej) • brak komisariatu na terenie gminy • brak miejsc schronienia dla osób doznających przemoc domowej na terenie gminy • brak placówek zapewniających opiekę dzienną dla dzieci w wieku 0-3lat • słabe wsparcie ze strony organizacji pozarządowych • bierność i niewielkie zaangażowanie rodzin.
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki przedszkolnej • rozwój niepublicznych placówek – przedszkoli • zaspokajająca potrzeby w zakresie edukacji sytuacja finansowa gminy • wystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą domową • możliwość wskazania pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> • brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy • nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy domowej • nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych oraz wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego

<p>mieszkańcom gminy w formie specjalistycznego wsparcia na terenie powiatu</p> <ul style="list-style-type: none"> • zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy • realizacja programów rządowych • wsparcie stypendialne uczniów. 	<ul style="list-style-type: none"> • rosnące koszty utrzymania rodziny • wzrost liczby zachowań dysfunkcyjnych wśród dzieci i młodzieży • przerzucenie odpowiedzialności za wychowanie dzieci przez rodziców na szkoły i inne instytucje • zanik tradycji, wzorców i więzi rodzinnych, rozpad rodziny • społeczne przyzwolenie na decyzje wpływające destrukcyjnie na rodzinę (nadużywanie alkoholu, wzrost liczby rozwodów, migracje).
---	--

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (na terenie gmin ościennych) • działalność GKRPA na terenie gminy Nowosolna • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących 	<ul style="list-style-type: none"> • brak na terenie gminy placówek ochrony zdrowia i aptek • brak komisariatu policji • brak grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • istniejące bariery finansowe i lokalowe utrudniające prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej • ograniczony dostęp do specjalistów (psychiatra, mediator rodzinny).

<p>poziom bezpieczeństwa na drodze</p> <ul style="list-style-type: none"> • współpraca ze specjalistycznym ośrodkiem leczenia uzależnień mieszczącym się na terenie miasta Łodzi • doświadczenie we współpracy z różnymi podmiotami zdrowotnymi. 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • poprawa stanu środowiska naturalnego w ostatnich latach • zwiększający się poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze. 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • zagrożenie poczucia bezpieczeństwa rodzin w obliczu sytuacji inwazji na Ukrainę • zagrożenie cyberprzemocą, uzależnieniami dzieci i młodzieży od internetu, gier komputerowych oraz mediów społecznościowych.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych • popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry w ośrodku pomocy społecznej • podnoszenie przez pracowników 	<ul style="list-style-type: none"> • słaby rozwój wolontariatu na terenie gminy • słabe wsparcie ze strony organizacji pozarządowych • brak aktywności mieszkańców w zakresie organizowania grup samopomocowych.

<p>pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego.</p>	
<p style="text-align: center;">szanse</p>	<p style="text-align: center;">zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedni potencjał finansowy gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia • zwiększająca się liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • wykorzystywanie przez gminę środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej (AOON) • dysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • poszerzenie wachlarza usług realizowanych na rzecz rodziny (możliwość organizowania czasu wolnego, możliwość wyjazdów wakacyjnych, realizacja programów profilaktycznych, upowszechnianie integracji i więzi rodzinnych, w tym międzypokoleniowych) • możliwość pozyskiwania do współpracy przy realizacji zadań ustawowych organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • znikome zainteresowanie mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych • utrzymujące się zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej.

7. OCENA WDROŻENIA ZAŁOŻEŃ POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

Ocena wdrożenia poprzednio realizowanego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie stanowi punkt odniesienia do konstrukcji założeń polityki antyprzemocowej gminy Nowosolna na lata 2023-2026. W jej ramach zostały wskazane trudności napotkane przy wdrażaniu programu, osiągnięcia w jego realizacji, przedsięwzięcia oraz działania, które należałoby podjąć w nowym okresie programowania.

Trudności napotkane przy wdrażaniu programu:

- niechęć do współpracy osób stosujących przemoc,
- ograniczone możliwości izolowania sprawców przemocy,
- trudności spowodowane ograniczeniami związanymi z pandemią Covid-19,
- ograniczony budżet gminy.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu

- diagnozowanie zjawiska przemocy domowej poprzez przeprowadzenie i opracowanie badań ankietowych,
- stosowanie procedury Niebieskiej Karty,
- kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy,
- współpraca oraz wymiana informacji z innymi służbami, m.in. z Policją,
- prowadzenie działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży z zakresu agresji i przemocy,
- rozpowszechnianie baz danych, informatorów na temat podmiotów udzielających wsparcia osobom doznającym przemocy i osobom stosującym przemoc domową,
- upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania specjalistycznej pomocy,
- wymiana doświadczeń i informacji z podmiotami oraz przedstawicielami instytucji zaangażowanych w profilaktykę antyprzemocową lub łagodzącą jej skutki.

Przedsięwzięcia, które należałoby podjąć lub kontynuować w nowym okresie programowania

- podejmowanie lub kontynuacja współpracy z podmiotami działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,

- motywowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- zapewnienie osobom dotkniętym problemem przemocy domowej większego dostępu do poradnictwa rodzinnego, prawnego, terapeutycznego,
- realizacja pracy socjalnej z rodzinami w kryzysie,
- kontynuowanie działań profilaktycznych uwrażliwiających dzieci i młodzież na problemy przemocy, w tym cyberprzemocy,
- kontynuowanie wsparcia rodzin, w tym rodzin z dziećmi przez specjalistów (psycholog, asystent rodziny)
- podnoszenie kwalifikacji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej przez osoby działające w tym obszarze,
- podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz przedstawicielami parafii w zakresie prowadzenia edukacji na temat zjawiska przemocy domowej,
- edukowanie mieszkańców w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- uwrażliwianie członków lokalnej społeczności na zjawisko przemocy.

Ogólna ocena realizacji założeń programu

Zespół dokonujący oceny realizacji założeń poprzedniego programu, uwzględniając osiągnięcia, ograniczenia, zachodzące lokalnie zmiany związane ze zjawiskiem przemocy w rodzinie, mając do dyspozycji pięciopunktową skalę ocen, którym przypisano odpowiedni stopień realizacji, tak że ocena: 1 – oznacza, że programu nie wdrożono; 2 – oznacza, że rozpoczęto wdrażanie założeń programu; 3 – oznacza, że częściowo wdrożono przyjęte założenia programu; 4 – oznacza, że osiągnięto zaawansowany stopień wdrożenia założeń programu; 5 – oznacza, że w pełni i skutecznie wdrożono założenia programu, zaproponował **ogólną ocenę realizacji programu na poziomie 4,0 punktu.**

Uzasadniając przyjętą ocenę, podkreślono że przyjęte do realizacji założenia programowe zostały częściowo wdrożone ze względu na napotkane trudności, które uniemożliwiły osiągnięcie wszystkich założeń – m.in. czas pandemii Covid-19 oraz działania wojenne na terenie Ukrainy i związany z tym napływ uchodźców na teren gminy, znacząco utrudnił bezpośrednią pracę z ofiarami i sprawcami przemocy. Część zrealizowanych zadań jest kontynuowana, m.in. zostały podjęte działania w kierunku zwiększenia dostępu na terenie gminy do poradnictwa psychologicznego.

III. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Wyniki diagnozy problemów przemocy domowej na terenie gminy, opartej na analizie źródeł zastanych, danych z badań ankietowych oraz analizie SWOT pozwoliły na opracowanie założeń Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Nowosolna na lata 2023-2026. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania zjawiska przemocy domowej, jak i zapobiegania temu zjawisku w przyszłości.

1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Nowosolna na lata 2023-2026, jest następujący:

Podejmowanie działań profilaktycznych związanych z problemem przemocy domowej skierowanych do mieszkańców gminy Nowosolna oraz doskonalenie systemu interwencji i wsparcia dla osób doznających przemocy domowej lub zagrożonych przemocą domową, jak również osób stosujących przemoc domową.

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją wyznaczonych i przedstawionych poniżej celów operacyjnych oraz działań:

- Cel operacyjny 1.: pomoc osobom i rodzinom doznającym przemocy lub zagrożonym przemocą,
- Cel operacyjny 2.: prowadzenie na terenie gminy działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych mających na celu eliminowanie zjawiska przemocy domowej,
- Cel operacyjny 3.: doskonalenie kompetencji kadr samorządowych i organizacji pozarządowych w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy domowej,
- Cel operacyjny 4: współpraca podmiotów na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy.

2. CELE OPERACYJNE I DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: POMOC OSOBOM I RODZINOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY LUB ZAGROŻONYM PRZEMOCĄ.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy * (legenda dot. skrótów i oznaczeń na końcu tabeli)	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.	2023-2026	UG, GKRPA, OPS, placówki oświatowe, Policja, SR, placówki ochrony zdrowia, PK-I, NGO-s, inne podmioty, których przedstawiciele biorą udział w działaniach ZI	<ul style="list-style-type: none"> - liczba posiedzeń ZI - liczba grup diagnostyczno-pomocowych - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba rodzin objętych wsparciem ZI 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - zmniejszenie zjawiska przemocy domowej
Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.	2023-2026	UG, GKRPA, OPS, placówki oświatowe, Policja, SR, placówki ochrony zdrowia, NGO-s, inne podmioty, których przedstawiciele biorą udział w działaniach ZI	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta”, - liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta” - liczba osób doznających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskiej Karty” 	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona osób doznających przemocy domowej - zapobieganie eskalacji zjawiska przemocy domowej
Zapewnianie bezpieczeństwa	2023-2026	OPS, Policja, placówki	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci, które 	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona dzieci w razie

krzywdzonym dzieciom.		ochrony zdrowia, SR	zostały odebrane z rodziny	bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową
Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin doznających przemocy.	2023-2026	OPS, NGO-s, parafie	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin w tym osób, którym udzielono wsparcia - rodzaj udzielonego wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzin doznających przemocy - poprawa funkcjonowania i kondycji finansowej rodzin
Specjalistyczne poradnictwo dla osób i rodzin doznających przemocy.	2023-2026	OPS, GKRPA, ZI, PCPR, parafie	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin w tym osób, którym udzielono wsparcia - rodzaj udzielonego wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie bezpieczeństwa psychologicznego rodzin doznających przemocy - poprawa funkcjonowania i kondycji psychicznej rodzin - włączenie społeczne rodzin izolujących się i izolowanych
Praca socjalna z rodzinami, w których występuje przemoc domowa.	2023-2026	OPS	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w formie pracy socjalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie rodzin doznających przemocy - ograniczanie zjawiska przemocy domowej
Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia.	w razie zaistnienia takiej potrzeby	OPS, PCPR, Policja, NGO-s, parafie	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób, którym udzielono wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom doznającym przemocy

Prowadzenie porad, rozmów motywacyjno – wspierających, kierowanie osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych albo programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.	2023-2026	GKRPA, ZI, OPS, Policja, PCPR, PK-I, Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej w Łodzi	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób z którymi przeprowadzono rozmowy motywacyjno - wspierające - liczba osób stosujących przemoc domową skierowanych do udziału w programach 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie poziomu zagrożenia przemocą domową - poprawa relacji w rodzinach doświadczających przemocy
Pomoc osobom stosującym przemoc domową w powrocie do prawidłowego funkcjonowania po zakończonym procesie działań resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych.	w razie zaistnienia takiej potrzeby	OPS, GKRPA, ZI, Policja, SR, PCPR, NGO-s, PK-I, parafie,	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba wizyt monitorujących środowisko - Liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny albo psychologiczno-terapeutyczny 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie poziomu zagrożenia przemocą domową - poprawa relacji w rodzinach doświadczających przemocy

CEL OPERACYJNY 2.: PROWADZENIE NA TERENIE GMINY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH, INFORMACYJNYCH I EDUKACYJNYCH MAJĄCYCH NA CELU ELIMINOWANIE ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Upowszechnianie informacji o instytucjach i organizacjach świadczących pomoc osobom doznającym przemocy domowej.	2023-2026	OPS, GKRPA, ZI, placówki oświatowe, placówki kultury, Policja, NGO-s, PK-I, parafie	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom

Prowadzenie pogadań, prelekcji na temat przemocy domowej.	2023-2026	GKRPA, ZI, OPS, placówki oświatowe, placówki kultury, PPP, Policja, NGO-s, parafie, PK-I	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj pogadań i prelekcji - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie umiejętności zapobiegania problemom dotyczącym rodzinę - zmiana świadomości społecznej
Wzmacnianie pozytywnego wizerunku rodziny i promowanie potrzeby zachowania odpowiednich relacji wśród jej członków podczas wydarzeń o charakterze lokalnym.	2023-2026	UG, RG, OPS, GKRPA, ZI, PK-I, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, PPP, NGO-s, parafie	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie rodzin - eliminowanie zjawisk zakłócających prawidłowe funkcjonowanie rodzin - przywracanie właściwych relacji w rodzinie - promowanie wartości rodzinnych - integracja
Podjęcie działań zmierzających do rozładowania stresu i agresji w środowisku dzieci i młodzieży poprzez sport i uczestnictwo w wydarzeniach o charakterze lokalnym.	2023-2026	UG, RG, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki kultury, NGO-s, GPCKIE	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - wyzwalanie pozytywnych emocji - integrowanie środowiska dzieci i młodzieży oraz społeczności lokalnej - nauka alternatywnych form spędzania czasu wolnego - profilaktyka zachowań - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
Podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie problemów uzależnień	2023-2026	UG, GKRPA, OPS, ZI, placówki oświatowe, placówki kultury, NGO-s, jednostki sportowo-	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

i przeciwdziałania przemocy domowej.		rekreacyjne, parafie		
--------------------------------------	--	----------------------	--	--

CEL OPERACYJNY 3.: DOSKONALENIE KOMPETENCJI KADR SAMORZĄDOWYCH I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Doskonalenie kompetencji zawodowych przedstawicieli instytucji w zakresie udzielania skutecznego wsparcia osobom i rodzinom doznającym i zagrożonym przemocą domową.	2023-2026	UG, OPS, GKRPA, ZI, PCPR, RCPS, Policja, placówki ochrony zdrowia, SR, PR	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj odbytych szkoleń - liczba pracowników uczestniczących w szkoleniach 	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie kompetencji przedstawicieli instytucji przeciwdziałających zjawisku przemocy domowej - poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania rodzin objętych wsparciem
Organizowanie szkoleń i warsztatów dla kadry pedagogicznej na temat problemów przemocy domowej i problemów agresji w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.	2023-2026	UG, placówki oświatowe, GKRPA, ZI, PPP	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj zajęć - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie kompetencji kadr pedagogicznych w zakresie udzielania skutecznego wsparcia osobom i rodzinom doznającym i zagrożonym przemocą domową. - eliminowanie zachowań agresywnych w środowisku szkolnym,

				<ul style="list-style-type: none"> - profilaktyka zachowań - nauka alternatywnych form spędzania czasu wolnego
Wspieranie organizacji pozarządowych w działaniach nakierowanych na kwestie przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy domowej.	2023-2026	UG, GKRPA, OPS, ZI, placówki oświatowe, Policja, NGO-s, parafie	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba podmiotów objętych wsparciem 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa skuteczności oddziaływań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej

CEL OPERACYJNY 4: WSPÓŁPRACA PODMIOTÓW NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej w gminie poprzez stałą współpracę podmiotów działających na terenie gminy i podmiotów spoza gminy wspierających mieszkańców.	2023-2026	UG, RG, OPS, GKRPA, ZI, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki kultury, Policja, SR, PR, PCPR, PPP, NGO-s, parafie	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba osób i rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej z powodu uzależnień i lub przemocy domowej 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom dysfunkcyjnym - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą domową
Poszerzanie współpracy podmiotów w zakresie wzmocnienia kondycji rodzin zamieszkujących w gminie i eliminowania niekorzystnych zjawisk	2023-2026	UG, RG, GKRPA, ZI, OPS, placówki oświatowe, NGO-s, parafie	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - utrwalenie w świadomości społecznej wzorca

mających wpływ na komfort i jakość ich życia.				rodziny prawidłowo wypełniającej przypisane jej funkcje i wolnej od zachowań patologicznych
---	--	--	--	---

***Legenda**

UG – Urząd Gminy

RG – Rada Gminy

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy

SR – Sąd Rejonowy

PR – Prokuratura Rejonowa

RCPS – Regionalne Centrum Polityki Społecznej

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

NGO-s – organizacje pozarządowe

PK-I – Punkt Konsultacyjno-Informacyjny w Plichtowie

IV. REALIZACJA PROGRAMU

1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordinatorem realizacji Programu będzie Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Wójt, Rada Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, placówki oświatowe, w tym placówki wychowania przedszkolnego, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, parafie, społeczność lokalna.

2. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring programu, polegający na gromadzeniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań, będzie prowadzony przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy – koordynatora programu, przy udziale członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przedstawicieli służb, które w zakresie swoich kompetencji realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Celem monitoringu będzie badanie, czy realizacja działań przebiega bez zakłóceń. Monitoring realizacji programu umożliwi:

- systematyczną obserwację działań Programu,
- weryfikację zgodności założonych celów z osiąganymi efektami,
- bieżące korygowanie nieprawidłowości w realizacji Programu,
- ocenę zaangażowania jednostek w realizację działań.

Do monitoringu wykorzystane zostaną wskaźniki realizacji działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów programu. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Z prowadzonego monitoringu zostanie przygotowane sprawozdanie z realizacji Programu, które będzie przedstawione Radzie Gminy na sesji do końca marca każdego roku.

Ewaluacja Programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości. Celem ewaluacji będzie ocena efektywności programu poprzez gromadzenie, analizę i interpretację danych. Ewaluacja zostanie przeprowadzona po drugim i czwartym roku wdrażania założeń programu na podstawie analizy materiałów sprawozdawczych z poszczególnych instytucji zaangażowanych w jego realizację, a w szczególności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Ośrodka Pomocy Społecznej. Pozwoli ona na podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji Programu.

3. FINANSOWANIE

Źródłem finansowania działań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Nowosolna na lata 2023-2026 będą środki własne gminy przewidziane na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy, pomocy społecznej, przeciwdziałania alkoholizmowi, a także środki zewnętrzne pozyskane na realizację programów osłonowych, programów rządowych lub innych, których realizacja pozwoli osiągnąć cele zawarte w niniejszym Programie.

Ankieta

Załącznik Nr 1.1 do uchwały Nr LXXII/474/23

Rady Gminy Nowosolna

z dnia 12 lipca 2023 r.

Szanowny Panie, Szanowna Pani,

w związku z opracowywaniem Programu o tematyce przeciwdziałania przemocy na terenie Gminy Nowosolna, uprzejmie prosimy o udzielenie odpowiedzi na poniższe pytania.

Ankieta jest anonimowa i zajmie około 10 minut.

Prosimy o zaznaczanie znakiem X jednej odpowiedzi, z wyjątkiem pytań, w których możliwy jest wybór więcej, niż 1 odpowiedzi.

Z góry dziękujemy za poświęcony czas!

1. Czy słyszał Pan/Pani o przypadkach występowania przemocy domowej/w rodzinie na terenie naszej Gminy?

- słyszałem/am
- nie słyszałem/am

2. Czy zna Pan/Pani przypadki występowania przemocy domowej/w rodzinie na terenie naszej Gminy?

- znam
- nie znam

3. Czy kiedykolwiek był Pan/Pani świadkiem przemocy domowej/w rodzinie?

- tak
- nie

4. Co według Pana/Pani jest najczęstszą przyczyną przemocy domowej/w rodzinie?

(Proszę wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi)

- problemy finansowe
- uzależnienia
- zazdrość
- stres
- choroba o podłożu psychicznym
- niepełnosprawność
- zaburzenia emocjonalne
- doświadczenia i wzorce z domu rodzinnego
- przestępczość
- chęć odreagowania
- brak komunikacji w rodzinie
- brak umiejętności rozwiązywania problemów
- inne (jakie?)

5. Kto według Pana/Pani jest najczęściej sprawcą przemocy domowej/w rodzinie?

- kobiety
- mężczyźni
- dzieci
- osoby starsze
- osoby niepełnosprawne
- inne osoby (jakie?).....

6. Kto Pana/Pani zdaniem najczęściej pada ofiarą przemocy domowej/w rodzinie?

- kobiety
- mężczyźni
- dzieci
- osoby starsze

- osoby niepełnosprawne
- inne osoby (jakie?).....

7.W jakiego typu rodzinach/związkach Pana/Pani zdaniem dochodzi do przemocy domowej/ w rodzinie najczęściej?

(Proszę wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi)

- z problemami finansowymi
- z uzależnieniami
- z zazdrością
- z niepełnosprawnością
- z chorobą o podłożu psychicznym
- z zaburzeniami emocjonalnymi
- z negatywnymi doświadczeniami i wzorcami z domu rodzinnego
- z przestępczością
- inne (jakie?)

8.Co może być Pana/Pani zdaniem przyczyną agresji i przemocy domowej/w rodzinie?

- cechy charakteru
- poczucie bezkarności sprawcy
- bezradność ofiary
- status społeczno – zawodowy
- wykorzystywanie zależności/hierarchii zawodowej
- uzależnienie
- choroba psychiczna
- inne (jakie?)

9.Z jakim rodzajem przemocy spotkał się/spotkała się Pan/Pani do tej pory?

(Proszę wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi)

- przemoc fizyczna
- przemoc psychiczna
- przemoc seksualna
- przemoc ekonomiczna
- cyberprzemoc
- zaniedbanie
- mobbing
- żadne z powyższych
- inne (jakie?).....

10.Czy słyszał Pan/Pani o tzw. „Niebieskiej Karcie”?

- tak
- nie

11.Czy znana jest Panu/Pani procedura „Niebieskiej Karty”?

- tak
- nie

12.Do której, z wymienionych instytucji zwróciłby/zwróciłaby się Pan/Pani z prośbą o wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”?

- Policja
- Prokuratura
- Sąd
- Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna

- Oświata/szkoła
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna
- Służba zdrowia/lekarz/pielęgniarka/położna
- Zespół Interdyscyplinarny
- Kościół/związki wyznaniowe
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Stowarzyszenia i fundacje
- Inne (jakie?)

13. Co Pan/Pani zrobiłby/zrobiłaby w sytuacji, gdyby doszło do przemocy domowej/ w rodzinie?

- zgłosiłbym/zgłosiłabym do odpowiedniej instytucji
- sam/sama spróbowałbym/spróbowałabym zapobiec przemocy
- nic bym nie zrobił/zrobiła
- inne rozwiązanie (jakie?)

14. Czy wie Pan/Pani jakie instytucje na terenie Gminy Nowosolna realizują zadania przeciwdziałania przemocy domowej/w rodzinie? **(Proszę wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi)**

- Policja
- Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Kościół
- Oświata
- Zespół Interdyscyplinarny
- wszystkie z powyższych
- inne (jakie?)

15. Czy słyszał/słyszała Pan/Pani o Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Nowosolna?

- tak
- nie

16. Jak ogólnie ocenia Pan/Pani działania instytucji dążącej do zapobiegania przemocy domowej/ w rodzinie w Gminie Nowosolna?

- bardzo dobrze
- dobrze
- źle
- bardzo źle
- nie mam zdania

17. Jakie działania Pana/Pani zdaniem należałoby wprowadzić/rozwinąć na terenie Gminy Nowosolna w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej/w rodzinie?

(Proszę wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi)

- rozwijać programy edukacyjno-korekcyjne dla sprawców
- zintensyfikować działania ukierunkowane na leczenie odwykowe
- nadzorować rodziny
- edukować społeczeństwo /młodzież szkolną
- realizować działania profilaktyczne na imprezach Gminnych
- rozwijać poradnictwo/doradztwo
- publikować informacje dla ofiar/sprawców w mediach społecznościowych/stronach internetowych
- inne (jakie?)

18. Czy kiedykolwiek doznał/a Pan/Pani zjawiska przemocy domowej/w rodzinie?

- tak
- nie

19. Jeśli w pytaniu nr 18, wybrano odpowiedź „tak”, wówczas proszę wskazać sprawcę przemocy

- mąż
- konkubent
- ojciec
- syn
- żona
- konkubina
- matka
- córka
- inna osoba (jaka/kto?)
- nie dotyczy

20. Czy akt przemocy został zgłoszony?

- tak
- nie
- nie wiem
- nie dotyczy

Proszę wstawić znak „x” we właściwym polu:

Metryczka					
1.PŁEĆ	KOBIETA ☐	MĘŻCZYŻNA ☐			
2.WIEK	18-25 ☐	26-45 ☐	46-60 ☐	61 I WIĘCEJ ☐	
3.WYKSZTAŁCENIE	PODSTAWOWE / GIMNAZJALNE ☐	ZAWODOWE ☐	ŚREDNIE ☐	WYŻSZE ☐	
4.STATUS ZAWODOWY	PRACUJĄCY ☐	BEZROBOTNY ☐	EMERYT/ RENCISTA ☐	ROLNIK ☐	BIERNY ZAWODOWO ☐
5.KORZYSTAJĄCY ZE WSPARCIA OPS	TAK ☐	NIE ☐			

DZIĘKUJEMY

ANKIETA DLA MŁODZIEŻY

Ankieta, którą zgodziłeś/aś się wypełnić dotyczy tematu przemocy
(w domu, w rodzinie oraz rówieśniczej).

Ankieta jest anonimowa. Bardzo prosimy o szczerze odpowiedzi. Potrwa ok. 10 minut

1. Czy wiesz czym jest przemoc ?

- tak
- nie

2. Czy wiesz czym jest przemoc domowa/w rodzinie?

- tak
- nie

Jeśli tak, napisz własnymi słowami czym jest przemoc domowa/w rodzinie:

.....
.
.....
.
.....
.

3. Jakie znasz rodzaje przemocy ? wymień te, które znasz:

.....
.
.....
.
.....
.

4. Czy znasz przypadki występowania przemocy domowej/w rodzinie na terenie naszej Gminy?

- znam
- nie znam

5. Czy kiedykolwiek byłeś/byłaś świadkiem przemocy domowej/w rodzinie?

- tak
- nie

6. Czy uważasz, że byłeś lub jesteś ofiarą przemocy domowej/w rodzinie?

- tak
- nie

7. Czy znasz kogoś ze swoich kolegów lub koleżanek, którzy są ofiarami przemocy domowej/w rodzinie/podejrzewasz, że mogą być ofiarami przemocy domowej/w rodzinie?

- tak
- nie
- mam podejrzenie

8. Czy wiesz, gdzie można zgłosić fakt przemocy domowej/w rodzinie?

- tak
- nie

9. Kogo byś poinformował/a gdybyś doznawał/ła przemocy domowej/w rodzinie?

(Można wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi)

- wychowawcę
- pedagoga
- innego nauczyciela
- mamę/tatę
- rodzeństwo
- kolegę
- innego członka rodziny (np.: babcię, dziadka, ciocię, wujka)
- policję
- ośrodek pomocy społecznej
- osobę obcą
- nikogo bym nie informował

10. Czy uważasz, że należałoby poinformować kogoś z dorosłych, gdyby ktoś z Twoich bliskich (z rodziny lub znajomych) doznawał przemocy domowej/w rodzinie?

- tak
- nie

11. Zaznacz, co Twoim zdaniem jest najczęstszą formą przemocy domowej/w rodzinie:

(Można wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi)

- popychanie
- uderzanie
- kopanie
- szarpanie
- krzyczenie
- rzucanie przedmiotami
- policzkowanie
- wyśmiewanie
- dawanie klapsów
- szantaż
- ośmieszanie
- grożenie
- nadmierna krytyka
- zabieranie pieniędzy
- ograniczanie snu i pożywienia
- ograniczanie kontaktów
- nadmierne karanie

12. Czy podczas pobytu w szkole czujesz się bezpiecznie?

- tak
- nie

13. Poniżej wymienione są formy przemocy rówieśniczej. Zaznacz te, z którymi się spotkałeś:

(Można wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi)

- bójki/ustawki między uczniami
- wyzywanie się

- namawianie do bójki
- robienie sobie nawzajem przykrych żartów czy kawałów
- kradzieże
- wymuszanie pieniędzy
- agresywne zachowania wobec nauczycieli
- szantażowanie
- obgadywanie za plecami
- popychanie, szarpanie, plucie
- wandalizm - niszczenie rzeczy
- inne, jakie?.....

14. Czy byłeś/aś ofiarą któregoś z powyższych zachowań?

- tak, napisz których?
- nie

15. Gdzie miały miejsce, wymienione wyżej, agresywne zachowania?

(Można wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi)

- na terenie przed szkołą
- w klasie
- na korytarzu
- na stołówce
- w toalecie szkolnej
- na boisku
- w szatni
- na sali sportowej
- w drodze do lub ze szkoły
- w innym miejscu
(jakim?)

16. Jeżeli byłeś/aś świadkiem agresywnego zachowania czy zgłosiłeś/aś je?, Jeżeli tak, to komu?

- tak
do kogo?.....
- nie

Metryczka (zaznacz odpowiednio znakiem x)

1. Płeć

- kobieta
- mężczyzna

2. Wiek

- do 15 lat
- 15-18 lat

